

Velja po pošti: ==

za celo leto naprej . . . K 38.-
za en mesec . . . K 3-50
za Nemčijo celoletno . . . 40.-
za ostalo inozemstvo . . . 46.-

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 32.-
za en mesec . . . K 2-70
V upravi prejemam mesечно . . . 2-50

Sobotna izdaja: ==

za celo leto . . . K 8.-
za Nemčijo celoletno . . . 10.-
za ostalo inozemstvo . . . 13.-

SLOVENEK

Inserati: ==

Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 50 v
za dva- in večkrat . . . 45 .
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano: ==

Enostolpna pettivrsta K 1.-
Izhaja vsak dan izveniši no-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Zaradi pomanjkanja papirja bo mogel iz-
hajati »Slovenec« ob četrtkih samo na 2
stranah. Druge dni je naš list tako obširen,
da bodo naročniki to nujno potrebno skr-
čenje lahko utrpeli.

vo se Amerika boji japonske svetovne po-
litike. Toda ravno zato hoče za vsako ceno
preprečiti, da bi se Novi svet zaradi Ja-
panske izpremenil v vežbališče, zato hoče
Japonsko na pacifističen način, to se pravi,
z zvezo narodov obkoliti in napraviti
neškodljivo. Za pacifističnim svetovnim
programom Wilsonove januarske poslani-
ce 1917 stoje torej tri gonilne sile, prvič
demokratski etični idealizem puritanskih
in kvakerskih potomcev; drugič gospodar-
skotehnični amerikanizem, ki smatra vojni-
ništvo za zastarano, vsako dalekovidno
podjetnost ovirajočo metodo za izravnavo
mednarodnih interesov; tretjič japonska
nevarnost. Samo tisti, ki doume, s kako
silo globokorazvnetega ljudskega razpolo-
ženja tirajo tu označeni realistični in ide-
alni razlogi Ameriko, da mednarodnim od-
nošajem za vsako ceno zagotovi čisto novo
pravno podlago — samo tisti je neoprem-
ljiv za abotne uvodnike, v katerih celo ve-
lik del sporazumnemu miru naklenjenega
časopisja tolmači Wilsonovo politiko.

Toda ali nismo v resoluciji večine
nemškega državnega zbora, ali nismo v ed-
govoru na papeževo noto nedvoumno iz-
rekli svojo pripravljenost, da sodelujemo
pri uresničenju Wilsonovih načrtov za bo-
dočnost? Kaj torej še hočejo? Odgovor na
to je zelo onostaven: Za vsami temi izjava-
mi pogreša ententa prepričevalnega mo-
ralnega jamstva. Opravičeno more ententa
kazati na premnoge ohole proteste naj-
vplivnejših krogov proti tem izjavam na
čudno stališče, katero zavzemajo »duševni
voditelji« naroda, na poganske članke v
krščanskih listih in podobne pojave, ki
pričajo, da med Nemci še vedno prevla-
duje vojaško-politični način mišljenja o
velikih mednarodnih vprašanjih, način, ki
se opira na moč in silo. Veliko je v tem
oziru škodoval tudi grof Czernin s svojim
čudnim domislekom, da je svojo izpoved
za mir brez aneksij podal samo pod po-
gojem časovne omejitve. Kakor bi svetov-
nopolitično prepričanje v edino mogočem
temelju bodoče vzajemnosti narodov mo-
glo v gotovem roku izgubiti svojo veljavo!
Če sem prepričan, da narodi gospodarsko,
financijsko in moralno ne preneso več na-
daljne oboroževalne tekme, potem moram
nastopiti proti vsakemu nasilju, proti vsa-
kemu novemu povodu za nadaljevanje so-
vrstva in nezaupnosti, brez ozira na to,
v kaki razdalji mi drugi slede. Drugače me
bodo imeli le za spornega šahista. Taka
politika pač ne more vzbujati zaupanja.

Resnična miroljubnost kakšnega naroda
se mora stvarnejše razodevati nego v
mnogooznačenih izjavah. Prav pravi lord
Courtney, da kdor izpoveduje razsodiško
postopanje za poravnavanje mednarodnih

sporov za bodočnost, mora že v sedanjem
trenutku pokazati smisel in resno voljo za
to na ta način, da tudi sedanja sporna
vprašanja podredi spravljivim pogajanjem.
A ravno tega pri Nemcih ni najti. Kakšno
je na primer naše stališče glede alzaško-
lorenskega vprašanja? In naj tudi odkla-
njamo, da bi vrnili le majhen pas tega
ozemlja, bi morali vendar zadostiti pravne-
mu čutu drugih narodov in se skušati spo-
razumeti z idejami naših nasprotnikov. S
tem, da kratko ustanovimo, da je Alzacija-
Lorena zgolj nemška zadeva, se svetov-
nemu miru ne približamo niti za korak.
Kajti naj je alzaško-lorenska zadeva še ta-
ko nemška, dejstvo je, da je bila obenem
evropsko vprašanje. S podjarmljenjem al-
zaškega ljudstva smo se namreč ločili od
demokratskega čustvovanja ostalega sve-
ta in to nas bo ločilo tudi nadalje, ako za
rešitev tega vprašanja ne priznamo načel,
katera edino nam bi mogla v obeh sveta
vrniti vero v našo pravicoljubnost.

Tudi v belgijskem vprašanju bi morali
že enkrat preiti od splošnih fraz do jasne,
odločne besede; upostava Belgije mora
postati častna zadeva nemškega naroda,
ne pa trgovinski predmet. To bo več zale-
glo nego deset mirovnih ponudb. To je pa
tudi za celo domovinsko pravno in vestno
kulturo odločilnega pomena.

Kakor še nikdar, je sedaj ura, da si
nemški narod, ki je nekoč veljal kot »no-
tranje središče mednarodnega življenja«,
osvoji državniško umetnost velikega sloga
ter nastopi kot zagovornik novega evrop-
skega reda — ne z besedami in vollo sa-
mohvalo, ampak s praktičnimi predlogi, v
katerih se bo razodevala največja obzir-
nost do tujih interesov. Imeti moramo po-
gum, da sebe in svojo stvar mirno izročimo
v varstvo nove mednarodne pravičnosti,
prave »svetovne politike«, namesto poli-
tike gola jez-a. Ves narod mora sodelo-
vati, da se že enkrat napravi konec ved-
nemu poudarjanju lastne pravice in lastne
nedolžnosti, ki onemogočuje vsak spo-
razum.

Naša samoodločba in slovenske žene.

Po vsej Jugoslaviji, zlasti po Slo-
venskem vre in kipi med ljudstvom, ki se
z navdušenjem in prepričanjem izjavlja za
jugoslovansko deklaracijo. To je naše
ljudsko glasovanje, ki mu je cilj in smot-
er neprikrajšana politična, narodna, go-
spodarska in socialna svoboda. Naše žene
in dekleta po trgih in selih se tako polno-
številno in z resničnim umevanjem izjav-

Kje so ovire mira?

Znameniti nemški pedagog prof. Fr.
W. Foerster je priobčil v dunajski »Arbei-
terzeitung« članek, v katerem opominja
Nemce, naj si izprašajo vest, nego da na
sovražnika vale vso krivdo za nadaljeva-
nje vojske. Potem izjavi:

Zakaj Anglija in Amerika to vojsko
nadaljuje? Vojujeta se, da vojsko in vojo-
no nevarnost spravita s sveta. To, kakor
se zdi, presega pamet mnogih Novonem-
cev, ki so zrastle v vojni romantiki. Ne ve-
do pač, kako zelo je pacifistična misel v
zadnjih dveh desetletjih prevzela angle-
ško-ameriški svet — ne morda samo iz
idealnih razlogov, marveč ker spadajo vi-
soko razvite metode za poravnavo med-
narodnih sporov neposredno k bistvu do-
rastle velikoindustrijske družabne oblike
in njenih svetovnih organizatoričnih potreb
in varnosti, kakor vedno zopet poudarja
Herbert Spencer. In ravno zato, ker tega
ne razumemo in pripisujemo sklepe naših
nasprotnikov vedno le najočividnejšim do-
bičkarskim preračunom, kakoršnih se po-
služuje dnevna politika, ki živi iz rok v
usta, zato si dajemo od posebno modrih
ljudi natveziti, da mogočno oboroževanje
Amerike ne velja nam, ampak Japonski . . .
To je »pruska« psihologija narodov. Goto-

LISTEK.

Stiki Hrvalov, Srbov in Slovencev.

Piše P. Bohinjec.

(Dalje.)

Habsburžani so od 16. veka stremili
za tem, da bi iz treh deželnih skupin: av-
strijske, češke in ogrske, ki so imele raz-
lične zgodovinski razvoj in državno-pra-
vo stališče, ustvarili enotno državo z enot-
nim nasledstvom.

Ker cesar Karel VI. ni imel sinov am-
pak le hčere, so se avstrijski državniki
bali za usodo države po njegovi smrti. Ta
nevarnost je napotila hrvaške stanovce, da
s leta 1712. ne meneč se za Ogrce, skle-
nili priznati v slučaju, da izumro moški
potomci vladarske rodbine, tisto nadvoj-
vodinjo za svojo kraljico, ki bode vladala
v Notranji Avstriji ter stolovala na Dunaju.
Sklicevali so se pri tem Hrvatje na
starodavni, medsebojni stik z istimi deže-
lami, ki so jim zvesto pomagale v turških
bojih; obenem so hoteli pokazati svojo
samostojnost nasproti Ogrski. Cesar je z
veseljem potrdil hrvaški predlog ter je v
seji državnega sveta 19. aprila 1713. leta
razglasil sledeča določila v nasledstvu:

Po smrti Karla VI. pridejo vse njego-
ve dežele nerazdeljivo na sinove po nače-

lu prvorojenstva in ako bi teh ne bilo na
hčere in ako izumre vse potomstvo Kar-
lovo, preide vlada na hčere cesarja Jožefa
I. in če bi ne bilo teh potomcev, na Kar-
love sestre in na vse ostale panoge habs-
burške rodovine.

Avstrijske dežele so odobrile cesarje-
vo določbo leta 1720. po svojih stanovih.
Cesarjeva izjava o nasledstvu in izjava
dežel se skupno zavejo pragmatična
sankcija. Ta državni temeljni zakon je
podlaga pravi realni uniji celokupnih de-
žel, nerazdružna zveza med Avstrijo in
Ogrsko. Z velikih težavami je Karel VI.
zagotovil tudi priznanje vseh držav pra-
gmatični sankciji.

Tudi za nas Slovence je pragmatična
sankcija večje važnosti kakor vsi pojavi,
ki smo jih doslej opazali v posameznih sti-
kih in ciljih jugoslovanske vzajemnosti.

Ta sankcija je državno-pravna pod-
stava našega cesarstva, izvršena po po-
godbi med dinastijo in narodi. Sprejel jo
je hrvaški deželni zbor leta 1712. z izre-
čno določbo, da naj pripada na Hrvatskem
nasledstvo edino onim habsburškim na-
slednikom, kateri bi zajedno gospodovali
na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem
(qui non modo Austriae, sed provinciarum
etiam Styriae, Carinthiae et Carnioliae
possessionem habebit et in Austria reside-
bit). Ta pojav podaja torej državno-pravno
podstavo zvezi Slovencev s suverensko
Hrvatsko. Dokazuje, da se je šlo Hrvatski

za to, da bi si zagotovila zvezo s sloven-
skim ozemljem. Zategadelj imamo mi
Slovenci poleg naravnega prava tudi zgo-
dovinsko pravo v zvezi s Hrvati, na tem
sloni jugoslovanska deklaracija z dne 30.
maja 1917. leta. Mi Slovenci smo zgo-
dovinsko deblo domače sile naše vladajoče
dinastije. Stremljenja Slovencev po iz-
vršitvi člena 19. državnega osnovnega
zakona o pravicah narodov obsega tvorbo
slovenske upravne pokrajine, katere se
sestavlja iz slovenskih delov avstrijskih
dežel ter zahteva en deželni zbor, eno
deželno vladno. Slovenska upravna skupi-
na pa bi morala zajedno zahtevati, da se
državno-pravno razmerje med Slovenci in
Hrvati vzame v podstavo zveze slovenske
upravne pokrajine s Hrvatsko.

Zanimivo in poučno je, kako so se
vedli zastopniki deželnih zborov Hrvaške
in Slavonske nasproti pragmatični sankci-
ji. Ta sankcija pravzaprav še ni osnova-
na ni bila v tekstu, in že so zastopniki
hrvaško-srbskega naroda razpravljali in
so hoteli prehiteti s svojimi sklepi Čehe
in Ogrce. Sprejeli so prvi pragmatično san-
kcijo in s tem pokazali ter dokazali:

1. Veliko politično modrost, ker so
stavili pogoj, da bodo imeli Hrvatje taiste-
ga vladarja, ki ga bo imela Kranjska, Ko-
roška in Štajerska. Ker pa je pri razdeli-
tvi cesarja Ferdinanda I. njegov sin Karel
poleg imenovanih treh dežel dobil tudi
Metliko, Pivko, grofijo Pazinsko, Istro, ko-

likor ni bila beneška, s Trstom, Reko in
grofijo Gorjsko, pripadajo tej mlajši štajer-
ski vrsti habsburškega doma vsi kraji, kjer
bivajo Slovenci.

2. So razdelili, da se nikakor ne čuti-
jo vezane kakorsibodi na Ogrsko in da jim
tudi njih družba ni mar. Pač pa so spozna-
li, da poznajo dobro sorodstvo Slovencev
s Srbo-Hrvati, da so ene krvi in da jim je
na tem, da dele skupno svojo zgodovinsko
usodo, kakor so to pokazali v bojih proti
Turkom. Združeni so hoteli ostati pod
habsburško dinastijo, a ni jim bilo vseeno,
s katero deželno skupino naj bi delili zgo-
dovinske dežele, pač pa, da se najlažje po-
govore za skupno delovanje s sorodnimi
narodi. Ni jih zavalala razlika pismenih
jezikov in zato so se prištevali kot en na-
rod. Niso sanjali o kraljestvu, v katerem
bi gospodoval enotno en oddelek istega
naroda po krvi in jeziku nad drugim od-
delkom, niso se prepirali niti o črkopisu,
niti o verskem izpovedovanju, videli so
pred sabo le krvne brate in ta vez je
premagale vse druge razlike. (Fr. Podgor-
nik, »Slov. svet« 1889.)

Te politične modrosti naših prednikov
pred 200 leti in te njihove skupne jugo-
slovanske zavesti bi se morali mi potomci
učiti in zavedati, zlasti za časa svetovne
vojne s podvojeno močjo.

(Dalje.)

ljajo za deklaracijo, da bi se k njim lahko hodil učiti marsikateri inteligent. V našo zadnjo hribovsko selo naj pridejo naši diplomati, da čujejo voljo našega naroda iz ust slovenskih kmetov in delavcev. Iz vseh krajev — brez izjeme — nam poročajo o velikem in žarkem ognju za naš cilj. Iz Smartna pri Litiji je pisec teh vrst pripovedoval dekle, ki je nabiralo podpise po hribovskih vaseh, da ni bilo žene in ne dekleta, ki bi se ne bila z navdušenjem podpisala. Izjavljale so, da so srečne, da morejo za tako stvar kaj narediti ter da bi hodile tudi ure hoda, če bi bilo treba, da se podpisujejo za jugoslovansko deklaracijo.

To so besede slovenskih mater, žena in deklet onih junakov, ki krvave zunaj na frontah. To naj si zapomnijo tisti, ki menijo, da bo naš narod še kedaj trpel nad seboj jerobstvo.

Slovenske žene in dekleta! Danes ve tolažite voljo izkruvavelega naroda. Iz obilo prelite krvi naših moških in fantov in iz potočevih solza naših mater, obdvojenih žena in osirotelih deklet — se je zjeklenila naša narodna volja. Dovolj smrti in ran je zasekalo jeklo v obliki mečev, bajonetov in topov. Jeklo naše narodne ljudske volje, ki se kuje sedaj, nam prinese pravico in svobodo ter ž njo življenje.

Ozadije.

»Stara Avstrija ne zadošča več potrebam novega časa!« Do tega spoznanja je prišla slednjič tudi graška »Tagespost«, zato kliče Nemcem, naj se vendar spamejujejo. Da bo v najkrajšem času zopet polna aneksionističnih sanj, ni merodajno — merodajno je le, kaj misli v svojih svetlih trenutkih. In v takem trenutku je pisala: »Živimo v času Sturma in Dranga, v času velikega vretja in elementarnega preoblikovanja. Živimo v novi revolucijski dobi. Proces se vrši drugače kot v dosedanjih prevratih, brez Jakobinstva in giljotine, toda bilo bi otročje, če bi ga kdo hotel tajiti ali ne videti.« Avstrijski Slovani smo to že prej vedeli, ni nam bilo treba čakati leta 1918. Bilo nam je jasno, da se sedaj odloči usoda, da se sedaj tudi odloči, ali bo monarhija poslej živela močna in mirna, ali bo notranje hirala kakor doslej. In ker smo vedeli, da nas v bližnji bodočnosti čaka zadnji, odločilni boj, so vse slovanske stranke hitele urejevati svoje notranje razmere.

Posebno smoteno delo smo opazili pri Čehih. Češki Svaz predstavlja danes enotno in nerazdeljeno voljo češkega naroda. — Obe češki katoliški stranki sta se združili in prva točka njihovih resolucij od dne 9. januarja »se zvesto pridružuje vsenarodni izjavi o deklaraciji Češkega Svaza« z dne 30. maja 1917. Kulturne borbe se v čeških zemljah nadaljujejo, toda delo za državnoopravni cilj je eno in shod čeških poslancev se je mogel vršiti ob odobravanju vsega naroda ter je bil veličastna manifestacija združenih političnih sil čeških. Jugoslovanske stranke so dobile svoj osrednji organ v Jugoslovanskem klubu, ki je danes reprezentant naše narodne volje. S. L. S., največja slovenska politična organizacija, se je reorganizirala. Prvo njeno delo je bilo, da je oživila Vseslovansko ljudsko Stranko, ki je dolga leta in ob času, ko smo jo najbolj potrebovali, bila mrtva. Takoj je sprožila tudi misel Narodnega sveta, s katerim dobi vsenarodna politika trden okvir, in bo to misel tudi izvedla. Slednjič je Jugoslovanski klub stopil še v tesno zvezo s Češkim Svazom — dejanje, ki ga je kategorično narekoval čas; skupne potrebe so nas zvarile na življenje in smrt. Ti dogodki so tako pomembni, da je celo graško nemško-nacionalno glasilo moralo priznati: »Čehi in Jugoslovani tvorijo v svojih težnjah po moči in vplivu enotno zaokrožen, smoteno delaven blok.« Začelo je Nemce učiti, naj se spamejujejo, da češko-jugoslovansko moč in vpliv paralizirajo.

Da je češko-jugoslovanska zveza nevarna nemškemu nasilju, je nemstvo dobro čutilo. Precej po veličastnem praškem shodu so se sešli nemški radikali v Pragi in so proglasili češko politiko za »staatsfeindlich« ter sklenili, da bodo »nastopili proti nadaljnjemu vpitju Čehov in Slovencev v parlamentu z vsemi sredstvi«; v ta namen je nujno, da se vse nemške stranke zberejo v eno stranko in se tako ustvari Vaterlandsbund. Vlada jim je prisločila na pomoč in zagrebška cenzura je dobila na primer nalog, da ne smejo listi ničesar pisati o češko-jugoslovanski zvezi; naša cenzura je preprečila vsa poročila o praškem shodu, zadržala brzojavni pozdrav Jugoslovanskega kluba in brzojavni odgovor shoda klubu. Nemškemu časopisu je bila izdana parola: Češko-jugoslovansko zvezo razbiti in sicer »z vsemi sredstvi«, kakor so napovedali praški nemški radikali. Te dni poplavlja jo nemško časopisje veleizdajniške ovadbe in splošna sumničenja Čehov in Jugoslovancev.

To je le izrodek nemškega strahu pred »močjo in vplivom« in ne bo nikogar zbežgal; mirno bomo počakali, da se tudi ta

naval poleže, da pride zopet čas, ko bodo morali Nemci znova »umlernen«. Sedaj bodo taki poskusi slovanske vrste le še tesneje strnili in okrepili njih odporno moč, in ker bo le to njih posledica, so razveseljiv pojav.

Ni pa razveseljivo, kar doživljamo doma, na Kranjskem, in kar spada v isto poglavje, o katerem pišemo. Kako je slovenski narod delal na to, da se strankarske razmere zaradi skupnega blagor konsolidirajo, smo omenili zgoraj. Vzporedno s temi težnjami je pa šla druga, ki je ves čas delala na to, da se moči razcepijo in ta je izhajala od dr. Šusteršiča. Hotel je razpustiti S. L. S., ko nam je bila najbolj ta velika politična organizacija potrebna. Preprečeval je sodelovanje z drugimi strankami, ki se je doseglo šele po spontani inicijativi ljubljanskega knezoškofa. Kljub izrečnemu pozivljanju ni hotel sklicati Vseslovanske Ljudske Stranke. Izstopil je iz Jugoslovanskega kluba in oslabil njegovo številno moč, kolikor je mogel. In kar nam kakor z reflektorjem osvetljuje njegove težnje, se godi sedaj: Z istimi sredstvi, kakor nemški nacionalci, napada Češki Svaz in Jugoslovanski klub — vse dolži veleizdajstvu z istim namenom, kakor nemški nacionalci, ravna tako — razbiti hoče zvezo Čehov in Jugoslovancev! Nerazumljivo bi bilo njegovo delo v naši ožji domovini, ko či ne imelo tega velikega in tako značilnega ozadja. Pred tem ozadjem dobi njegova politika in pisanje njegovega lista šele svoj pravi pomen.

Politične novice.

+ **Shod v Senožčah.** V nedeljo dne 13. t. m. je imel državni poslanec dr. Lovro Pogačnik klub dežev in ledi dobro obiskan shod v društveni dvorani v Senožčah. Razložil je težnje jugoslovanskega naroda po osamosvojitvi, ki jih lahko zasledujemo v davno preteklost slov. in hrvat. naroda; težnje, ki so se čisto naravno ojačevale, čim bolj je grozil in rastel tuji pritisk; težnje, katerim je dal v zadnji dobi absolutizma in prihajajočega diha svobode in demokratizma Jugoslovanski klub najodločnejši izraz v majniški deklaraciji. Pojasnil nam je boj naših poslancev za zlaščanje bremen, ki teže ljudstvo. V soglasno sprejetih resolucijah so zborovalci izrekli popolno zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba; obsodili izstop dr. Šusteršiča in tovariša iz kluba ter njegov poziv k razbiti S. L. S., katere obstoj in osvežitev navdušeno pozdravljajo. Iskreno se pridružujejo stremeljenjem po skorajšnjem svetovnem miru. Končno se je g. poslanec podrobno informiral zlasti v gospodarskih razmerah ter drugih težavah svojih volilcev.

+ **Zvestoba za zvestobo.** Pod tem naslovom priobčuje dr. Herben v nedeljskih »Narodnih Listih« daljši članek o politični in kulturni zgodovini Jugoslovancev ter o jugoslovansko-čeških stikih. Priobčuje novoletni pozdrav dr. Korošca v imenu Jugoslovanskega kluba Češkemu svazu. Glede brzojavnega pozdrava dr. Korošca velikemu češkemu shodu v Pragi pa piše: »Na veliki nedeljski shod čeških poslancev v Pragi je poslal tudi dr. Korošec brzojavni pozdrav v imenu jugoslovanskih poslancev. Pozdrava niso smele novine prinesiti. Kaj na tem? Češki poslanci, katerim je bil pozdrav namenjen, so ga slišali, a mi ostali si ga lahko domislamo. Gotovo ni ničesar drugega kakor obnovev gesla: Zvestoba za zvestobo.« Zaključuje pa članek svoja izjavljanja z besedami: »Neomajana in častna Zvestoba za zvestobo« vlada samo med Jugoslovani in Čehi. V češkem ozemlju ni človeka, pri katerem bi geslo »Zvestoba za zvestobo« ne našlo odmeva v srcu.

+ **Dr. Korošec pri dr. Seidlerju.** Dr. Korošec je bil te dni v cerkveno-političnih zadevah, namreč radi imenovanja škofa v Splitu, pri ministrskem predsedniku. »Tagespost« pripominja: To je prvič, da je dr. Korošec obiskal ministrskega predsednika, odkar je v opoziciji proti vladi.

+ **Kako je s Slovaki?** Edini v slovenskem jeziku pisani list, ki je razen »Štajerca« proti deklaraciji, piše, da je »slovaški narodni voditelj« Juriga podal protest proti češkemu napadom na nedeljnost ogrskega ozemlja in dokazuje s to novico nezpeljivost jugoslovanske deklaracije. Z ozirom na to izmišljeno vest piše češki kršč. soc. »Čech«: »Juriga je govoril tako, kakor se v sedanjih razmerah edino more govoriti na Ogrskem. Potegoval se je za pravice slovaškega naroda, govoril o kulturi na podlagi materinega jezika, se vnel za enakost državljanov in političnih pravic — na lim pa ni šel!« Dalje pravi »Čech«, da je nerazumljivo, kako more kdo »popolnoma brez vzroka in proti vsej resnici ter pravičnosti obmetavati poštenega slovaškega duhovnika in zvestega branilca slovaških pravic s takimi infamijami«.

+ **Proti sklicanju državnega zbora.** Nemci so pričeli sedaj agitirati proti skli-

canju državnega zbora za dne 22. t. m. Sklicujejo se na nejasen političen položaj.

+ **Hrvatski sabor se sestane 4. februarja t. l.**

+ **Kriza na Ogrskem.** Za danes napovedana avdijsenca dr. Wekerla pri cesarju bo najbrže odločila, če bo ogrska vlada ostala ali odstopila. Dr. Wekerle poskuša vse mogoče, da bi krizo preprečil.

+ **Zaplemba svetojeronimskega zavoda v Rimu.** Iz Rima poročajo, da je zaplenila v Rimu italijanska vlada hrvaški zavod Sv. Jeronima in ga spremenila v dalmatinsko-italijanski zavod.

+ **Priznanje.** Dr. Lampe je priznal, da je del v terno za ravnateljsko mesto na ljubljanski realki Nemca in verskega odpadnika in da ga je na Dunaju še posebej priporočal. To je resnica o ravnateljskem imenovanju, čeprav ne vsa. Vendar upamo, da nam o tem žalostnem poglavju ne bo treba več govoriti.

+ **Glasilo dež. odbora** poroča, da je neki politik, ki ga je »iskati v duševnem krogu Kalanove stranke«, slikal ministru notranjih zadev baronu Heinoldu »Slovenska Matica« kot »duševno središče vele-srbskega gibanja na Slovenskem«; zato da je bilo društvo pozneje razpuščeno. »Slovenska Matica« je bila takrat narodno-napredno strankarsko društvo in je to še danes, a velesrbsko središče na Slovenskem ni bila; taka ovadba bi bila neresnična in tudi sicer vse obsodbe vredna. List dež. odbora naj imenuje dotičnega politika, naj dejanje dokaže in ovaduh bo moral iti iz našega javnega življenja z dr. Šusteršičem in njegovimi pomagači vred, ki še sedaj krivično denuncirajo ves slovenski narod pred nemško javnostjo. Toliko časa pa, dokler nikogar ne imenuje in ničesar ne dokaže, spada tudi ta ovadba v repertorij drugih krivic deželnega odbora.

+ **Jerobi.** Na Rovih je bila razpisana učiteljska služba. Mi podpisani člani krajnega šolskega sveta — vsi kmetje — smo predložili terno. Izbrali smo tri najboljše učitelje, tudi Slomskarice. Mislite, da so se deželni gospodje Lampe, Pegan, Jaklič, Dermastia — stebri nove kmečke stranke — kaj ozirali na našo terno? Vse so ovrgli in učiteljsko izbrali po svoji volji. V svojem programu pa pravijo: »Stranka odklanja vsako jerobstvo nad kmetom.« Mi tudi! Ob volitvah bomo tem jerobom z obrestmi plačali. — Predsednik Jerman. Peter Svetlin, Peregrin Rodè, člana.

+ **Nemci si hočejo zagotoviti poljske železnice.** V Berlinu se snuje akcijska družba kapitalistov, ki namerava kupiti po vojni od ruske vlade vse železnice v kongresni Poljski.

+ **Galicija in Poljska.** Dne 14. t. m. se je vršilo v Krakovem zborovanje pretežno konservativnih in demokratičnih slojev, da se doseže sporazumljenje o politični akciji za združitev Galicije z novo ustanovljeno poljsko državo pod žezlom cesarja Karla in njegovih naslednikov. Podrobna zborovanja so se zadnji čas vršila v Lvovu in drugih galicijskih mestih. Pri tej priliki se je ustanovil klub narodnega dela.

+ **Črnogorski general Radomir Vešović,** ki je pred letom umoril na Cetinju avstrijskega nadporočnika, se je prijavil s svojimi pristaši, med katerimi je tudi bivši črnogorski pravosodni minister R. Rajčević, pri okrajnem poveljstvu v Andrijevi in je tamkaj odložil orožje. Imenovani so pomiloščeni, ker so se do določenega roka prijavili c. in kr. oblastem.

+ **Vojaško vprašanje na Angleškem.** Angleški minister za narodno službo, sir Auckland Geddes, je 14. t. m. v spodnji zbornici govoril o vojaškem vprašanju. Naša skrb velja sedaj, tako je izjavljal, tiste, ma najtežjemu času, ki ni več daleč. Britanske boje moči so za zavezniške vsak dan važnejše. Rusija se ne bori več za stvar svobode, Francija je svojo polno moč v boju izčrpala, Amerika še mesece ne nastopi na bojišču, Italija je prestala težke udarce. To se pravi, da mora glavno vojaško breme prevzeti sedaj Anglija. Zato potrebuje več vojakov.

O razmerju moči med zavezniki in sovražniki se ne da soditi na podlagi golih števil. Upoštevati je treba dobiček, ki ga ima sovražnik pred nami v svojem enotnem vrhovnem poveljstvu in notranji črti z dobrimi železniškimi zvezami. Zato pa manjka v sovražnih deželah stalnega in enotnega javnega mnenja; vojna utrujenost je v Avstriji gotovo zelo velika in na Nemškem nedvomno večja nego na Angleškem. Turčija je skrajno utrujena. Na drugi strani je pa seveda zopet res, da javno mnenje v vseh teh deželah ni tolikega pomena nego v demokratičnih državah.

Kar se tiče starosti in sestave sovražnih armad, je bila Nemčija prisiljena, pošiljati na rusko fronto 18letne mladeniče, Avstrije je pa zvišala starostno mejo na 55 let. Kolikor se da presoditi, moreta osrednji velesili poslati z ruske na zapadno fronto približno 38 divizij, to je 950 tisoč mož. Razen tega bo mogla Avstro-Ogrska poslati značne sile na italijansko fronto. Vsega skupaj bodo znašala ojačenja na za-

padni in italijanski fronti morda 1,600.000 mož, ne všteti dosedanjih rezerv za rusko fronto.

Britanska je svoje boje sile tekom vojske stalno zviševala. Pomorske boje moči so šteje v oktobru 400.000 mož. Britanska armada šteje danes nad 4 milijone mož. Če vštujemo izgube, moremo reči, da je postavil britanski narod doslej 7 in pol milijona mož na bojišče. Delavci v vseh mogočih vojnih podjetjih niso všteti. Da moremo ohraniti armado na bojišču v polni moči, dalje za mornarico in zrakovplovne boje sile potrebujemo takoj 420.000 do 450.000 mož. Vlada zahteva zase nad 90 tisoč mož, municijsko ministrstvo, administracija in drugi oddelki, ki uporabljajo delavce, potrebujejo 439.000 mož in 11 tisoč žensk. Na znižanje najnižje ali zvišanje najvišje starostne meje vlada ne misli, kakor tudi ne na vpeljava vojaške dolžnosti na Irskem. Da se zagotove vse navedene potrebe, se bodo med drugim večji meri pritegnili inozemci iz zavezniških in nevtralnih dežel za narodno važna dela; obenem se bodo omilili predpisi glede sovražnih inozemcev, tako da se bodo mogli tudi le-ti uporabljati v podjetjih manjše važnosti.

+ **O voditeljih boljševikov.** Lvovski poslanec Breiter se je vrnil sedaj iz ruskega ujetništva v Avstrijo. V razgovoru z dopisnikom »N. Fr. Presse« je poročal o sedanjih razmerah v Rusiji. Iz njegovih izjav najhaja, ne vedo v Rusiji. Vodilni politični krogi trdijo, da ima na razpolago veliko denarja od entente. Breiter je govoril sicer z Leninom, pač pa ne o političnih zadevah. Daljši razgovor je imel Breiter z Leninovo desno roko komisarjem Umschlichtom. Potom njega in Trockijevog tajnika in adjutanta dr. Salkinda je prišel k Trockiju, ki vodi svoje posle, zastraženo od rdeče garde, v zavodu Smolny. Razgovor se je vršil 27. decembra. Trockij mu je povedal, da je bival od leta 1907. do 1914 na Dunaju, kjer se je zelo zanimal za delovanje avstrijskega parlamenta, ki se je prvič sestel na podlagi splošne in enake volilne pravice. Glede miru je izjavil Trockij: »Vi se vračate sedaj v Avstrijo. Glejte, da bo mir prej ko mogoče sklenjen. Mi želimo odkritosrčno, da bi bil sklenjen mir med narodi. Glede Avstrije je Trockij pripomnil, da ima težko stališče pri pogajanjih z zastopniki monarhistične države.«

+ **Mirovni shodi socialnih demokratov na Dunaju.** V nedeljo so se vršili na Dunaju mirovni shodi socialnodemokratske stranke. Govorniki so zahtevali splošen mir, sodelovanje parlamenta pri mirovnih pogajanjih in sporazumni mir narodov. Resolucije shodov so večinoma zaplenjene. V okraju Margareten je vladni zastopnik razpustil mirovni shod med govorom poslanca Forstnerja.

+ **Mirovna nota sv. očeta** podlagi splošnemu miru. »Osservatore Romano« piše: V Vatikanu konstatirajo z zadovoljstvom, da soglašata Lloyd George in Wilson v svojih izjavah glede eventualnih mirovnih pogajanj in preureditve Evrope z mirovno poslanico sv. očeta. Iz tega pa so nikakor ne more sklepati, da bi hotela sv. stolica izvajati kak pritisk na to ali ono stranko. Sv. stolica bo ostala strogo nevtralna kot je bila od začetka vojne.

+ **Aretacija Caillauxa.** »Giornale d'Italia« piše, da je odločilni vzrok aretacije bivšega ministra Caillauxa, ker so v Rimu našli spise o nekem govoru Caillauxa, v katerem je zastopal program, ki je naperjen proti varnosti francoske države v vojnem času in za popolni preobrat v francoskih državnih oblastih.

+ **Vojaški guverner** nemškega zasedenega ozemlja na Litvi knez Isenburg-Birstein je odstopil. Politični krogi spravljajo njegov odstop v zvezo z zadnjimi dogodki v Brestu Litovskem in Berlinu.

+ **Precej pozno.** »Naslonitev jugoslovanskih narodnosti na Rusijo bi pomenilo začetek kosaškega gospodstva nad zapadno Evropo in grob svobodnih narodov.« Te besede je napisal Mazzini leta 1871. »Allddeutsches Tagblatt« jih navaja danes v svarilo Nemcem, ker se menda še vedno boji ruskih kozakov.

Občinski odbori! Priglasite se k S. L. S., ki bo močna in enotna branila naše gmoine in dušne koristi! Obsodite pogubni razkol kmečkih in meščanskih strank!

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Izjave za majniško deklaracijo so poslali Jugoslovanskemu klubu na novo: Občina Majšperg (okraj Ptuj), občina Šturje; Ploderšnica (okraj Maribor); Presika, Lehen pri Ribnici (okraj Maribor); Št. Lovrenc na Dravskem polju, Šalovci, žene in dekleta občine Povir s 156 podpisov, Gorenje s 100 podpisov, Žirje s 50 podpisov, Plešivica s 50 podpisov, Merče s 50 podpisov, Brestnica s 14 podpisov (podpisala so vsa dekleta in žene brez izjeme, moški pa so se izjavili za deklaracijo v starešinstveni seji (izredno zavedno ženstvo! v tej narodni občini); dalje žene in dekleta v Starem trgu pri Slovenem gradu z okoli 250 podpisov; zelo navdušeno izjavo smo prejeli od duhovništva, učiteljstva, županov in raznih občinskih zastopnikov občine Buzet v Istri s sestanka z dne 3. januarja, na katerem so viharno pozdravljali našega knezoškofa Antona Bonaventuro kot velikega Jugoslavana; dalje občina Blanca (okraj Brežice), občani iz Jurjevice pri Ribnici s 130 podpisov, občina Št. Jurij pod Donačko goro, Senovo (okraj Brežice); Stolovnik (okraj Brežice); Raztez (okraj Brežice); Arneško (okraj Brežice); Stanjel na Krasu, Smiklavž pri Mariboru, možje posestniki, mladeniči, žene in dekleta pod občine Zasip na Gorenjskem s 156 podpisov, mesto Škofja Loka, Sv. Peter pod Sv. Gorami, trg Kozje, udje okrajnega zastopa Kozjanskega v Kozjem, občina Krka, Št. Pavel pri Preboldu, žene in dekleta na Jezici s 480 podpisov (s posebno zahvalo knezoškofu za odločni nastop); občina Ocizla Klanec v Istri; Pomikva ob južni železnici; Šmarje pri Jelšah, Sv. Križ pri Slatini; Prostovoljno gasilno društvo v Družmirju pri Soštani; občina Trojane, Zlato Polje; Velika vas, Raka na Dolenjskem, Posojilnica v Križevcih, štiri občine v župniji Studenice: trška občina, Hrastovec, Brezje, Modrače; občina Žiri, Čevljarska gospodarska zadruga na Dobračevi pri Žirih, Hranilnica in posojilnica v Dobračevi, Gospodarska zadruga v Žirih, avtomobilna zadruga v Žirih, Prostovoljno gasilno društvo v Žirih, občina Sušje pri Ribnici, Lastnič (okraj Brežice), Sedlarjevo, deklška organizacija v Trbovljah, županstvo Dol pri Hrastniku, ženstvo občine Lokev na Krasu s 406 podpisov; Sv. Andrej Slov. Gorica, učiteljstvo ljudske šole v Globokem pri Brežicah, pozivljajoč vse narodno čuteče učiteljstvo na Štajerskem za pridružitve; Zgornji Jakobski Dol, Spodnji Jakobski Dol pri Mariboru. Tudi ob posameznikov dohajajo vedno novi pozdravi deklaracije. Nebroj podpisov ženstva in ženskih organizacij, celih občin, daje najboljši dokaz, s kakim navdušenjem je sprejel naš narod zahtevo narodnega svobodstva, izraženo v deklaraciji z dne 30. majnika 1917 po naših poslancih. — Naj blagovolijo vse občine, društva, ženstvo in posamezniki sprejeti najtoplejšo zahvalo za mnogobrojne izraze soglasja tem potom, ker ni mogoče potrditi prejema in se zahvaliti vsem posameznikom! Priobčevali bomo sproti imena vseh občin, društev itd., od katerih prejmemo še v bodoče izjave. — Jugoslovanski klub. — Dunaj, dne 12. januarja 1918.

Možje, žene in dekleta soseske Sv. Vrh pri Mokronogu se pridružujemo z navdušenjem za majniško deklaracijo, ki so jo izrekli poslanci Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917 za ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov za samostojno državo pod habsburško-lotriško dinastijo. Prisrčno se zahvaljujemo poslancem Jugoslovanskega kluba za odločni nastop v državnem zboru, osobito g. dr. Korošcu, načelniku kluba. Zahvaljujemo se pa tudi prevz. g. knezu in škofu dr. A. Jegliču za odločni nastop za majniško deklaracijo, in prenovitev S. L. S. Hvaležno pozdravljamo človekoljubno prizadevanje Njegove Svetosti papeža Benedikta XV. in Nj. Veličanstva cesarja Karla I. za mir. (Sledi 89 podpisov.)

Slovenske žene in dekleta občine Ljubno na Gorenjskem se z navdušenjem pridružujemo deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter mu izrekamo svoje popolno zaupanje.

(Sledi 236 podpisov.)

Izjava slovenskih narodnih žena in deklet za majniško izjavo Jugoslovanskega kluba. (Podpisi iz Radovljice 202, iz Predtrga 150 in iz Lucovega 207.)

Podpisov slovenskega ženstva trga Cerknica za jugoslovansko majniško deklaracijo je 453.

Žene in dekleta občine Budanje na Vipavskem slovesno izjavljamo, da smo s celim srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter zahtevamo v

habsburški monarhiji združenje slovensko-hrvatsko-srbskega naroda. Iz dna srca želimo, da bi kmalu zavladal resničen mir, ki ga našemu narodu prinese le zedinjena Jugoslavija, kakor jo naši poslanci v svoji deklaraciji zahtevajo. — (Sledi 243 podpisov.)

675 žena in deklet iz Srednje vasi v Bohinju se z navdušenjem pridružuje v polnem obsegu deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja p. l. Pozdravlja tudi s hvaležnim srcem mirovno delovanje sv. očeta Benedikta XV. Srčno se zahvaljuje presvetlemu knezoškofu za njegov plemeniti nastop v blagor našega naroda. Hkrati pa obsojamo vse tiste, ki sejejo med ljudstvo razdor in nas še nadalje silijo pod tujčev jarem in to ob času, ko bi morali stati vsi kot en mož na braniku slovenske zemlje. Obenem darujemo 100 K za spomenik jugoslovanskemu prvoborniku dr. Kreku.

Žene in dekleta občine Velike Lašče se z navdušenjem pridružujemo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Prosimo vse naše poslance, da vstrajajo na začrtani poti. Strogo obsojamo vsakega, kdor ruje zoper enotnost naroda in zoper združitev v smislu deklaracije. Izrekamo najvdanejšo zahvalo prevzvišenemu knezoškofu za njegov energičen nastop. Zahtevamo, da se še vendar enkrat neha strašna morija in sklene pravičen mir. — Sledi 225 podpisov.

Narodna obramba.

KOLIKO JE KOROŠKIH SLOVENCEV?

Ce prebiramo uradna štetja koroških Slovencev, vidimo, da je koroških Slovencev čedalje manj in da izginjajo kakor sneg pred solncem. Nehote se vsakdo vpraša, kako je pač to mogoče, saj je znano, da se prebivalstvo v južni Koroški bolj množi kakor pa ono v severni. Vzrok, da je koroških Slovencev vedno manj je pač — uradno štetje, uradni komisarji, ki hote napravljajo za Nemca, kogar pač morejo. Da mi Slovenci tega in takega uradnega štetja, ki ni nič drugega kakor velika neresnica, ne moremo in ne bomo nikoli priznali, je jasno kakor beli dan, saj dobro vemo, da na Koroškem volja slovenskega ljudstva ne more priti do veljave. Poglejmo, kako so šteli in še štejejo koroške Slovence. Šematizem za l. 1849. izkazuje 121.000 Slovencev in tudi Andrej Einspieler je pisal istega leta v »Sloveniji«, da živi na Koroškem 121.745 Slovencev. Uradno so pa leta 1851. našli 96.735 Slovencev in 223.489 Nemcev; torej znatno manj Slovencev, kakor jih je bilo v resnici. Pa dejmo, naj govore uradne številke, ki so najlepši dokaz, kako velika krivica se godi koroškim Slovincem. Pri uradnem ljudskem štetju so našli leta 1857. 92.767 Slovencev in 231.558 Nemcev; leta 1880. 102.252 Slovencev in 241.785 Nemcev; leta 1890. 101.130 Slovencev in 245.997 Nemcev, l. 1900. 90.495 Slov. in 270.330 Nemcev; leta 1910. pa le še 82.212 Slovencev in že 304.287 Nemcev. Torej v zadnjih 20 letih naj bi padlo število koroških Slovencev kar za 18.918, število Nemcev pa zrastle za 49.290! Tako so šteli uradno. Kdo pa je bil tisti, ki si je upal tako zlorabljati uradno oblast? Večinoma nemškutarski in nemški učitelji, različni nižji uradniki i. t. d., ki so se pri štetju zvesto držali navodil raznih vsenemških hujskih listov, razen tega so jih pa krepko podpirali tudi najvišji državni uradi. Morebiti bi kdo mislil, da so to, kar smo zapisali, trditve brez temelja, da govori iz nas le narodna strast. Dobro! Govore naj tudi tu uradne številke. Sv. Janž, sodni okraj Svinc: leta 1880. je bilo 1790 Nemcev in 792 Slovencev; l. 1890. 1496 Nemcev in 557 Slovencev; l. 1900. 1919 Nemcev in le še 54 Slovencev, leta 1910. 1900 Nemcev in 228 Slovencev. Drug, bolj zanimiv zgled: V Vetrinju so našli l. 1880. 546 Nemcev in 742 Slovencev; l. 1890 707 Nemcev in 628 Slovencev; leta 1900. 1254 Nemcev in le še 32 Slovencev, leta 1910. pa 1317 Nemcev in 227 Slovencev. Še drug primer, kako se pridelujejo Nemci: V Bistrici v Rožu so našli l. 1880. 36 Nemcev in 1528 Slovencev; leta 1890. 61 Nemcev in 1682 Slovencev; l. 1900. 162 Nemcev in 1573 Slovencev; leta 1910. pa že kar 735 Nemcev in 896 Slovencev, torej tekem desetih let je naraslo v eni občini število Nemcev za 573, število Slovencev pa padlo za 677! Kdo naj potem še verjame uradnemu štetju, ko je gorostasna neresničnost uradnih števil tako očita. Takih primerov je na Koroškem nešteto, naša dolžnost pa bo, to povedati tudi javnosti. Povdarjamo, da je to uradno štetje štetje »Südmarke« in »Schulvereina«.

• Ustanovitev hrvatske ljudske šole v Pulju. C. kr. deželni svet ustanovi v Pulju sporazumno z deželno upravno komisijo javno ljudsko trirazredno moško in trirazredno žensko šolo s hrvaški učnim jezikom. Na teh šolah bo nemški jezik obli-gaten.

• »Südmark«, znano ponemčevalno društvo za Slovence, je pričela razpošiljati srečke II. loterije za domove vojnih invalidov. Ves čisti dobiček namerava uporabiti v to, da naseli nemške vojne invalide v slovenskih krajih.

• Vsak zavedni Slovenec kolkuje pisma in dopisnice z narodnim kolkom »Slovenske Straže«. Narodne kolke ima v zalozi »Slovenska Straža« v Ljubljani, Ljudski dom.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. Uradno: Med Brento in Monte Pertica je Italijan po močni, od časa do časa do sipajočega ognja povišani artiljerijski pripravi prešel k napadu. Po zelo silnih bojih moža z možem se je sovražniku na posameznih mestih posrečilo vdreti v naše jarke, pa je bil s protinapadom zopet vržen iz njih. Na celnem napadnem prostoru je najspredejša bojna črta popolnoma v naši posesti. Sovražnik je imel težke izgube. Ob spodnji Piavi smo sovražni sunek pri Bressaninu hitro ustavili. Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. jan. Veliki glavni stan: Na zapadu: Nobenih posebnih dogodkov. Na različnih mestih fronte artiljerijski boj.

Na vzhodu: Nič novega. V Macedoniji je položaj neizpremenjen.

Italijansko bojišče: Močni napadi, ki so jih Italijani naperili proti avstrijskim postojankam na Monte Asolone in Monte Pertica, so se s težkimi izgubami izjalovili. Ognjeni boji so se razširili proti zapadu čez Brento, proti vzhodu do Piave. Tudi ob spodnjem teku reke Piave se je delovanje artiljerije v zvezi z italijanskimi sunki ob izlivu Piave povišalo.

Berlin, 15. jan. zvečer. Uradno: Med Brento in Piave na več točkah zelo živahni boj. Z drugih bojišč nič novega.

Ludendorff.

Napad Italijanov.

Velik napad Italijanov je dne 14. t. m. prekinil relativni mir na jugozapadnem bojišču. Znatne sile četrte italijanske armade so se udeležile tega napada, ki se je sprva pričel na širini 6 km proti prostoru Brenta — Monte Pertica, pozneje pa prešel tudi na sosednje odseke. Naše čete so svoje junaško brajane postojanke obdržale v polni posesti. Zopetna osvojitvev ozemlja severovzhodno od Bassano tja gori do Feltre — Fonzano je eden izmed predpogojev, s katerimi je združena italijanska ofenziva ob spodnjem teku reke Piave, če hoče doseči kaj uspehov. Ti boji so predpriprava za nameravano veliko protiofenzivo čez Piave. Ker se smatra italijansko bojišče kot del zapadnega bojišča, je gotovo, da se bodo, ko bodo napadalne predpriprave naših sovražnikov končane, na celi zapadni fronti razvili večji dogodki.

Mirovna pogajanja.

Posveti v Berlinu.

O posvetih v Berlinu glede na zapleteni položaj, ki je nastal v Brestu Litovskem še ni nič uradnih vesti. Duhovi se pa v Nemčiji zelo krešejo: vse je razburjeno; vse je mogoče. Vesti, ki dohajajo iz Berlina, so zasebne in zato tudi mogoče pretirane.

Od posvetov v nedeljo in ponedeljek, ki so jih imeli kancler Hertling, Hindenburg in Ludendorff, se poroča, da ni prišlo do krize. Hertling in Kühlmann ostaneta. Posveti o vojnih smotih so takorekoč končani. »Lokalanzeiger« je povedal, da so dosegli stvarni sporazum in da je vrhovno vojno vodstvo zastopalo le vojaške koristi. Dogovor je ustvaril jasne smeri pogajanjem na vzhodu in napravil prosto pot proti zahodu.

Namesto kanclerja je obvestil o uspehu pogajanj v Brestu Litovskem dne 14. t. m. popoldne državni podtajnik von dem Busche voditelj strank. Rekel je, da se kurz ni izpremenil in da ga tudi ne nameravajo izpremeniti; Kühlmann se bo pogajal dalje temeljem starih navodil. Kancler se drži svoje izjave 26. decembra, ki slove: Ne želimo drugega, kakor da se vrnemo nazaj k starim prijateljskim sosednim odnosom z Rusijo. Kar tiče Poljske, Litve in Kurske, spoštujemo pravico samoodločbe njih narodov. Vrhovno vojno vodstvo in vodstvo države sta edini, da se mora odločno nastopiti proti ruskim zavlačevalnim poizkusom.

Iz Monakova se poroča zasebno od strani, ki je v stiku s Hertlingom: Vse govorice o ostrem preobratu glede na vojne smotre zelo pretirava. Kreditni krogi so si po govorih državnikov sporazuma na jasnem, da se z Anglijo ni mogoče drugače

sporazumeti, kakor z orožjem. Če odloči orožje, se pa mora Nemčija za nečuvne žrtve odškodovati. Ta nazor se popolnoma krije z Czerninovim govorom. Ne more se še reči, da bodo razglasili dalekosežne aneksijske smotre.

V južni Nemčiji so razlučeni proti Velenemcem in njih Vaterlandspartei. V Berlinu govornikom te stranke na shodu niso pustili govoriti. V nedeljo so razbili Vaterlandspartei shod v Mannheimu; v ponedeljek pa niso pripustili govoriti v Traubu.

Veliki admiral velenemski Tirpitz je seveda tudi pogajanja v Brestu Litovskem kritikoval, ker razpolaga kot penzionirani admiral s časom. Rekel je, da je bilo drzno, ker so v Brestu Litovskem dopustili 10dnevni rok. Sporazum je izbral priliko, da je pogajanja motil. Vedno računamo z mednarodno razsodnostjo. To ni dobra spekulacija. Zanj se ne približamo miru, če bi se pa, bi bil to tak mir, ki bi trajno škodoval gospodarskim koristim delavstva. Lloyd George prav za prav zahteva, naj se Nemčija Belgiji odreče. Brezpogojno se moramo tako pogajati, da Anglija ne razdvoji kontinenta, za kar ji gre. Tirpitz je končno rekel, da bodo Nemci Anglijo premagali, če bodo nadaljevali podmorsko vojsko.

»Frankf. Ztg.« je brzojavila: Počenjanje Velenemcev je zelo škodovalo avtoriteti naših poverjenikov. Iz zadnjih Trockijevih izjav sledimo, da računa z notranjo neslogo Nemčije; tudi gospodarski posveti v Petrogradu ne napredujejo.

m Trocki v važnih točkah ne bo pustil. Dpisnik lista »Daily News« poroča iz Petrograda: Trocki ne misli na to, da bi v mirovni pogajanjih v najvažnejših točkah popustil. Pogajanja v Brestu Litovskem se bodo prekinila, kakor hitro se izkaže, da hočejo zastopniki centralnih vele-sil Rusom vsiliti svojo voljo.

Pogajanja v Brestu Litovskem se tudi Bavarska udeleži.

Monakovo, 16. jan. (K. u.) »Bayrische Staatszeitung«: Dogovorno z državnim vodstvom se udeležijo pogajanj z Rusijo, tudi zastopnik Bavarske. Navodila mu bo dal kot član obstoječe delegacije Nemške kancler. Bavarsko bo zastopal grof pl. Podewils.

Perk o lepem vedenju pruskega generala. — Pogajanja v Brestu Litovskem nadaljujejo.

»Pester Lloyd«, o katerem pravijo, da piše, kakor mu to dunajski zunanji urad naroča, je pisal: Glavno vprašanje je, če namerava ruska delegacija skleniti z nami mirovno pogodbo ali če ji gre le za to, da razširi rusko revolucijo čez rusko mejo. Naši poverjeniki v Brestu Litovskem imorajo nasproti takim nazorom in stremljenjem ohraniti hladno kri in veliko potrpežljivost; kar moramo zahtevati od diplomatov. General Hoffmann, ki je nastopil v imenu nemškega vojnega vodstva proti Rusom, ni diplomat. Res je, da so pruski generali splošno vzgojeni v najodrečenejših nazorih discipline in avtoritete, zato lahko izgube potrpežljivost nasproti takim besedam in nazorom, kakršne je razvijal gospod Trocki. Gospod Hoffmann je v svojem odgovoru enostavno odrekel Rusom pravico, da se smeje vmešavati v vprašanje zasedenih ozemelj. Sodimo, da je šel predač, ker nasprotuje temeljnim mislim komisijskih pogajanj, v katerih gre obema deloma beseda, da bi se vprašanja, o katerih se pogaja, smatrala že za rešena. General Hoffmann je res govoril le kot zastopnik nemškega vrhovnega vojnega vodstva vojaški; kot vojak in z vojaškega vidika. Političen in diplomatski nazor osrednjih velesil se je že izjavil; z vojaškega vidika gre le za vprašanje, kdaj naj se zasedena ozemlja izpraznijo.

Dunajska »Zeita«, katere zveze z avstrijskimi vojaškimi krogi so znane, se je čudila nastopu generala Hoffmanna v Brestu Litovskem. Presenečenje ni bilo razveseljivo, še manj njegova izjava, da »mora nemško vojno vodstvo odklanjati vmešavanje v ureditev zadev zasedenega ozemlja. Da se doseže mir, da se pogajajo, ne da diktirajo, so prišli diplomati v Brest Litovsk. Da se v spornih teritorialnih vprašanih sporazumejo, sede diplomati v komisiji. Kar ustane general, udari z roko po mizi in pravi, da se Rusija v zadeve zasedenih ozemelj ne sme vmešavati. Hoffmannu morejo prireditelji le naslineži in aneksionisti. Avstriji pa pravimo: ne bomo sodelovali. Držimo se politike, katero so naši zavezniški državniki slovesno razglasili celemu svetu, ki ne odklanja pogajanj, marveč jih išče, ki se hoče pogoditi in ne narekavati!

Koliko je pisanje avstrijskega časopisa vplivalo na posvete v Berlinu, ne vemo; kako so morali delati diplomati, da so vsaj nekoliko popravili neumnost pruskega generala v Brestu Litovskem, tudi ne, dasi si lahko predstavljamo, kako da jim je njih delo pruski general otežkočil. Posrečilo se jim je pa, da so se pogajanja v Brestu Litovskem kljub po mizi

udarjajočega pruskega generala nadaljevala kar nam pove sledeča uradna brzojavka:
Dunaj, 16. jan. C. kr. korespondenčni urad je poročal 15. t. m. iz Bresta Litovskega: Avstrijsko-nemško-ruska komisija se je danes posvetovala glede na ureditev teritorialnih in političnih vprašanj. Kljub za zdaj še velikim nesporazumljenjem obeh pogajajočih se strank se more beležiti, da se je doseglo gotovo približanje.

Berlin, 15. jan. (K. u.) Na seji glavnega odseka državnega zbora je izjavil državni podtajnik baron von dem Busche: V imenu državnega kanclerja izjavljam, da se instrukcije dr. pl. Kühlmanna glede na pogajanja v Brestu Litovskem niso izpremenile. S tem izgube tla vse vesti, ki so se širile med občinstvom in v časopisju.

Berlin, 15. jan. (K. u.) Na seji pruske gosposke zbornice se je omejil kancler v svojem govoru le na nekaj stvarnih opazk glede na postavlo o stanovanih.

Berlin, 15. jan. Poluradni se poroča, da so se razmere med vojnim in političnim vodstvom ublažile. Listi leve so zelo zadovoljni, ker se je ohranil stari kurz, listi desne pa pravijo, da je premagalo vojno vodstvo politične voditelje.

Minister Barnes o vojnih smotrih Anglije.

London, 15. (K. u.) Reuter: Član vojne kabineta, delavski voditelj Barnes je rekel na shodu v Dundee glede na vojne smotre: Vsi si želimo miru, a da se doseže, se morajo vojski posvetiti vse sile v gotovem spoznanju, da zavisi mir o razmerju moči udeležencev pri mirovni pogajanjih. Angleške armade so neomahljive. V gospodarski politiki so zavezniki popolnoma zadovoljni, če med vojsko in po vojski uporabljajo svojo moč proti Nemčiji. Čim dalje traja vojska, tem močnejši so zavezniki glede na gospodarsko ofenzivo. Če se vojska precej konča, lahko sprejmemo Nemčijo v rodino narodov, seveda če se bo znala Nemčija v tej rodini opnašati. Nemci morajo oditi in plačati. To je prvi korak k miru. Gre le še za eno vprašanje in sicer v Armeniji, v Palestini in v Mezopotamiji.

Razna poročila.

Wekerle ostane.

Budimpešta, 15. »Pester Lloyd«: Govorice o kabinetski krizi so danes utihnile. Premagalo je spoznanje, da ni misliti na spremembo vlade, predno se reši volilna preosnova. Nekaj listov piše danes le še, da je mogoča v kratkem preosnova Wekerlove vlade. Tudi po nočnih informacijah se v kratkem preosnuje Wekerlova vlada ne glede na kraljevo odločbo z ozirom na preosnovo armade. Wekerle bo najbrže v četrtek stavil vladarju tozadevne predloge.

Ultimat boljševikov konstituenti.

Rotterdam, 15. (K. u.) »Allgemeen Handelsblad« iz Londona: Boljševiki nameravajo v petek postaviti konstituenti ultimatum, po katerem naj postane Rusija socialistična republika in da naj vso zemljo razlaste. Sovjeti podpirajo vlado.

Ogrski minister prehrane odstopil.

Budimpešta, 15. Cesar je v enourni avdienci sprejel ogrskega ministra prehrane grofa Hadika. Minister je podal demisijo, katero je cesar sprejel.

Dnevne novice.

— Spominska kapelica na prostoru, kjer je bil otet cesar Karel iz smrtne nevarnosti, se bo zgradila blizu kraja Ruda ob znanem soškem hudourniku. Cesarjeva mati, nadvojvodinja Marija Jožefa si je 9. t. m. ogledala prostor, kjer bodo postavili kapelico. Prva je izrazila željo po zgradbi spominske kapelice cesarica Cita.

— Bolezen dr. Stadlerja. Iz Sarajeva poročajo o bolezni nadškofa dr. Stadlerja. Stadler, ki je od svoje bolezni poleti 1917 okrevljal, se je vnovič prehladil. Zadnje dni se je njegova bolezen poslabšala. Pojavila se je vnovič težka nadiha in pa hud kašelj, ki hudo muči bolnika. Z ozirom na visoko starost nadškofa je njegovo stanje zelo resno.

— Videm v Italiji. Nj. c. in kr. visokost nadvojvoda Evgen, veliki mojster nemškega viteškega reda, c. in kr. maršal, poveljnik južnozahodne fronte, je v zasebni avdienci dne 11. januarja vojne-mu superijorju msgr. Janezu Klobovsk lastnoročno podelil marijanski ovrtni prižec nemškega viteškega reda. K izredno visokemu odlikovanju iskreno čestitamo!

— Jubilej nemškega katoliškega časopisa. »Grazer Volksblatt« je zaključil svoj 50. letnik. — »Linzer Volksblatt« je pričel z novim letom svoj 50. letnik; »Reichspost« in »Kärntner Tagblatt« slavita letos 25 letnico. Od tirolskih katoliških listov je praznovala »Brixener Chronik« lani 30. letnik; »Tiroler Anzeiger« pa 10 letnico; »Tiroler Stimmen« in solnograški »Katholische Kirchenzeitung« sta prestopila v 58. letnik.

— Dr. Kreku v spomin so zbrali begunci iz celjske in polzelske okolice 25 K, in sicer so darovali 15 K za sv. maše, 10 kron pa izročili za spomenik. — Za dr. Krekov spomenik so darovali trije Jugoslovani 60 kron.

— Posnemajte! Na Štefanov dan so rovski moške, fantje, žene in dekleta v Jermanovi gostilni med veselo družbo zbrali 42 K 20 vin. za dr. Krekov spomenik.

— Dva cerkvena učenjaka umrla. V Vratislavi je umrl prelat dr. Lämmer, star 83 let. Bil je profesor cerkvenega prava na vratislavskem vseučilišču in plodovit pisatelj o cerkvenem pravu. — V Monakovem pa je prominul profesor cerkvenega prava na tamošnjem vseučilišču dr. Gietl, star 66 let.

— Odlikovanja slovenskih fantov na tirolski fronti. Železne zaslužne križce so dobili: Fran Drobnič, Velika stara vas; Fran Majer, Letenje; Josip Mokorel, Tržič; I. Marhovičič, Senožeče; Josip Podgoršek, Grobelno; Josip Pontin, Oglej; Alojzij Papler, Bohinjska Bela; Josip Rozman, Bohinjska Bistrica; Josip Zajec, Mirnapec. — Bronaste kolajne so dobili: Karel Berghauser, Ljubljana; Peter Cezar, Trst; Josip Cibej, Ajdovščina; Fran Hace, Kamnik; Milan Nendl, Križevci; Josip Vadnov, Postojna; Just Titovšek, Radeče; Ivan Wiegeler, Trst.

— Vojaško odlikovanje. Stotnik Ivan Perles 27. pp. je prejel za hrabro obnašanje v težkih bojih na planoti Sedmih občin, kjer je bil v tretjič ranjen, red železne krone III. razreda.

— Štirikrat odlikovan prekmurski Slovenec. Poročnik Viktor Vereš je prejel za izredno junaštvo v deseti soški bitki signum laudis z meči in Karlov četni križec na traku hrabrostne svetlinje.

— Odlikovanja pri 7. lovskega baonu. Pri napadu na italijanske postojanke so se pri oddelku strojnih pušk, ki je pod poveljstvom Slovenca stotnika Bunca, odlikovali naši slovenski fantje. Za svojo hrabrost pred sovražnikom so bili odlikovani: s srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste nadlovec Rauschar Valentin, lovca Emeršič Rudolf in Wolfgruber Anton; s srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste Simić Teodor, Pavkovič Ilija, Marovič Ivan, Jovanovič Peter in Lenarčič Matija.

— Vojaška odlikovanja. Duhovni zaslužni križec 2. vrste z meči je dobil vojni kurat 2. gor. strel. p. Anton Gnidovec. — V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje poročnik 87. pp. Aleksander Podobnik. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 87. pp. Leopold Čar. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 87. pp. dr. Franc Ivanetič in poročnik 27. pp. Ernest Mohorič. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil veterinarski praporščak 28. polj. havb. p. Egidi Tominc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil tit. deseterik 7. pp. Oprisnik Emil. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Trepečnik Josip, deseterik Golob Peter, tit. deseterik Narobe Ivan, črnovoj. deseterik Gregorič Anton, deseterik Lorber Jakob, Maček Ivan in Kuster Ivan, vsi pri 7. pp.; četovodja Škodnik Henrik in pešec Deško Anton, oba pri 97. pešpolku; deseterik 47. pešpolka Kodrin Henrik; praporščak Caf Franc in podlovec Prelesnik Josip, oba pri 20. lovskega baonu; narednik 17. pp. Grohar Leopold; pešci 17. pp. Zvajker Ivan, Šober Josip in Šuštar Alojzij. — V drugič so dobili bronasto hrabrostno svetinjo: tit. četovodja Bogataj Ciril in deseterik Bartelj Franc, oba pri 17. pp.; patr. vodja 20. lov. baona Hudovernik Anton; deseterik 7. pp. Senica Ivan. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Semeja Josip in častniški sluga Piškur Franc, oba pri 17. pp.; lovec 9. lov. baona Vatovec Just; patr. vodja Avsec Vinko, lovci Cankar Lovrenc, Kovač Josip, Širca Luka, Raspor Anton, Koželj Josip, Novak Anton, Sajovic Anton, Simič Josip, Koren Franc, Golobič Ivan, Brodar Ivan, Medvešek Karel in Trošt Ignacij, vsi pri 7. lov. baonu.

— Odlikovanje. Železni zaslužni križ s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil narednik g. Ivan Zuchiat v Pulju, naš dolgoleten naročnik. Čestitamo!

— Imenovanja pri južni železnici. Za nadrevidente so imenovani revidenti: V. Sekera v Mariboru; Jakob Majerič v Račjem; Anton Sterniša v Radincih; K. Schnepl v Rušah. Za revidenta: pristava Valentin Brence v Pličanah; Fr. Sinek v Ptuj. Za pristava: asistentja Jakob Cernjavič in Karel Pilič v Trbovljah. Za asistentja: Franc Mayer v Št. Juriju ob juž. žel.; Maks Kokoč v Hrastniku.

— Trebnje. Na tukajšnji c. kr. pošti oddajajo se pošne spremnice s samonemskim besedilom. Kam jadrmo?

— Umrl je na Dunaju veliki kapitul in veliki komtur nemškega viteškega reda Karel grof Oršni. Po činu in starosti je bil najstarejši vitez svojega reda.

— Promet z zasebnimi poštnimi zavoji je začasno ustavljen za poštne urade Kastav, Budva in Sutomore. Za te urade se odslej sprejemajo le neobhodne in nujne zavojne pošiljke.

— Socialistična omladina. Koncem januarja izide, kakor poročajo, prva številka »Demokracije«.

— Dobrna. Dne 10. t. m. je v svoji graščini Dobrna umrl v 84. letu svoje starosti g. Oton Mirthke. Znana je njegova galerija slik na Dunaju. Bil je, čeravno drugoverec, dobronik naše župne cerkve. Graščina bo menda na prodaj.

— Kako daleč je iz Zagorja ob Savi do Šabca? Dne 18. maja 1917 je bila v Zagorju ob Savi oddana rekomandirana pošiljatev za Šabec in do danes 10. januarja 1918 še ni dospela. Pa mislite, da se za reklamacijo kaj c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu zmeni?

— Pokojninskemu skladu svoje duhovščine so darovali o božiču nadškof Varady 200.000 kron, škof dr. Glattfelder in Balas pa po 100.000 kron.

— Zagrebško časopisje, ki je vsled stavke pomožnega osebja, prenehalo izhajati, je v ponedeljek zopet izšlo, ker so se pobotali lastniki tiskaren s stavkajočimi. Pomožnemu tiskarniskemu osebju so zvišali plače in sicer znaša ta povisek za vse zagrebške tiskarne tedno 900 K ali letno 45.000 K. Tudi knjigoveški pomožniki kakor tudi knjigoveško pomožno osebje zahteva zvišanje plač; tudi njih zahtevam se bo v kratkem po možnosti ugodilo.

— »Ilustrovane Novosti«, ilustrirani tednik, prične izhajati s 1. februarjem v Zagrebu.

— Rojenih je bilo v Zagrebu l. 1917. 1572 otrok (l. 1916 1692), umrle so 2402 osebe (l. 1916 2332), poročiti so se pa 503 pari (l. 1916 581).

— Ubil je v Zagrebu z batom za tolčenje mesa c. kr. sodni nadsvetnik v pok. Hinko Fischer svojo 60letno ženo Elzo Fischer. Vzrok ljubosum. Morilec je pred kakim mesecem prišel iz norišnice.

— C. kr. finančno deželno ravnateljstvo za štajersko naznanja, da so v smislu člena 28. izvršilnega predpisa k davku od vojnih dobičkov (drž. zak. št. 247-1916) izveliči iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov, v kolikor so odmeritvi že izvršene, razpoloženi v javni vpogled pri štajerskih davčnih oblastih v času od 14. do 27. januarja 1918.

— Železniški razglas. Z odlokom c. kr. železniškega ministrstva z dne 30. decembra 1917, št. 57.180/16 a, povišalo se je na podlagi § 80 (8), z. o. r., do preklica v celem obratnem obsegu c. kr. državnih železnic, izvzemski dalmatinske proge in progo Trst-Poreč, vozovno stojnino, ki se jo mora plačati po poteku nakladnega, oziroma razkladnega roka, na ta način, da se v slučaju zadržitve voza čez 24 ur za zamujeni čas, ki presega to dobo, poviša vozovno stojnino za 100 odstotkov. Računalno se bode torej od omenjenega dne naprej za prvih 24 ur zadržitve vozovno stojnino. Pri obratu dovlačnih železnic pa se poviša vozovna stojnina, ki se jo mora plačati pri zamudi nad 24 ur, kakor doslej za 200 odstotkov, tako da je v tem slučaju plačati trojno pogodbeno vozovno stojnino. Ta določba velja pri vseh tistih obratih dovlačnih železnic, za katere so po obratnih pogodbah pri preračunu nakladnih rokov in vozovne stojnine merodajne občne določbe za sklepanje pogodb dovlačnih železnic.

— Razdelitev sukanca za obrtnike. Upravičeni za prejem tega sukanca (»mako«-sukanca po 40 h vitel 150 m in ameriškega sukanca po 36 h vitel 150 m) so razen krojačev, šivilj in domačih šivilj tudi izdelovalci perila, modistni obrti, klobučarji, izdelovalci modrcov, rokovičarji, krznarji, dežnikarji in pod., sploh vsi obrtniki, ki rabijo (predelujejo) tovrstni sukanec (ne n. pr. čevljarji, sedlarji in podob.) v svojem obrtu. Ker je krojaški zadrugi poverjena za Ljubljano razdelitev sukanca, pozivlja vse te obrtnike (izvzemski krojače, šivilje in modistke, katerih seznam že ima), da se najpozneje do petka, 18. t. m. zglašijo v zadrugi pisarni, Gosposka ulica 5, pritličje; izvzemski domači šivilje, se je vsem izkazati z obrtnim listom. Na poznejše priglasbe se za prvo razdelitev ne bo moči ozirati.

— Občni zbor pokojninskega zaklada za vdove in sirote članov društva zdravnikov na Kranjskem se vrši dne 31. januarja 1918 ob pol 8. uri zvečer v »Rožcah« hotela »Union«. — 1. Poročilo upravnega odbora. 2. Volitev 7 članov upravnega odbora in 2 revizorjev. — V Ljubljani, dne 14. januarja 1918. Dr. V. Gregorič, t. č. predsednik. Dr. A. Praunseiss, t. č. tajnik.

— Cene za vino. Neko okrajno glavarstvo hoče določiti cene za vino in si je dalo v to svrhu izračunati, koliko je stalo

pridelovanje vina. Je pa to juridično popolnoma napačno. Cene onih reči, ki pridejo na trg, ne določa delo, temveč po znanim principu povpraševanja in ponudbe. Za delo nihče ne vpraša, kakor tudi ne pri drugih tržnih produktih n. pr. žito, jaja, sadje. Zato se cene menjajo, dasi delo ostaja isto. Le pri najetem delu n. pr. pri dninarjih, delavcih in rokodelcih se vpraša, koliko je delo vredno.

— Prevozní dohodki avstrijskih državnih železnic so znašali meseca novembra 1917. l. 78,915,400 K, za 6,408,274 K več nego v istem mesecu lani.

— Rdeči križ. Kakor se nam poroča, je c. kr. davčni urad v Cerknem nabral v dobi od 1. junija do 31. decembra 1917. l. v korist tolminske podružnice Rdečega križa vsoto 845 kron in je ta znesek izročil gospe predsednici baronici Mercedes Baum. To darilo je znak doslednega in velopatritotičnega delovanja gospodov uradnikov davčnega urada v Cerknem in posebno gospoda predstojnika, davčnega upravitelja Cirila Ivančiča. Vsem prizadetim gospodm gre najtoplejša zahvala tolminske podružnice. Bodi naj to vrlo dejanje v izpodbudo daljnemu zanimanju občinstva za človekoljubno delo Rdečega križa.

— Brzovlak zavozil v brzovlak. Dne 14. t. m. je zavozil na postaji Trzciana Rzeszow dunajski brzovlak št. 10 v brzovlak Krakov-Lvov št. 9. Žrtve: mrtvih 6 vojakov, 10 civilistov in 1 železničar: ranjenih je 50 oseb.

— Velik dar. Grof Ladislav Mailath, veleposestnik v Dolnem Miholcu v Slavoniji, je daroval za vdove in sirote istega okraja 300.000 K.

— »Zmisl smrti«. Ta aktualni Bo urgetov roman iz svetovne vojske br »Leonova družba« izdala kot kjiževni dar svojim članom za leto 1918.

— Pomanjkanje papirja za časopise. Dunajski listi, ki so preskrbljeni s papirjem le do prihodnje srede, so imeli 13. t. m. pri ministrskem predsedniku posvetovanje, na katerem so sklenili, da se uvede takojšnja pomožna akcija.

— Gradec brez vode. Vsled neredne dobave električnega toka je moral graški vodovod omejiti svoje delo. V zasebnih stanovanjih se od 3. do 6. ure popoldne ne sme točiti vode. Kopanje, razen v slučajni bolezni, je prepovedano. Mestna občina je izdala tudi še nadaljne odredbe glede porabe vode.

— Padel je na južnem bojišču enoletni prostovoljec deseterik Leopold Slana, doma iz Brezovice pri Ljubljani v svetovni dobi 20 let. Pri oktobrskem prodiranju bil od težke laške mine smrtno nevarno ranjen, tako da je pri transportu na obvezovališču že izdihnil. Rajni je bil vzoren in vzgleden mladenič, ki naj bi bil nekoč opora svojim staršem.

Ljubljanske novice.

lj Slov. kršč. soc. zveza, ženski odelik, ima v nedeljo 20. t. m. ob 7. uri v Križankih običajno sv. mašo, h kateri se najvjudneje vabijo vse članice.

lj Umrlj so v Ljubljani: Terezija Uršič, šivilja, 76 let. — Amalija Dolenc, hiralca, 66 let. — Fran Novak, rejenc, 7 tedne. — Milan Lešnjak, rejenc, 8 mesecev. — Ana Schantel, hišna posestnica, 75 let. — Anton Kocmur, sin tajnika okrajne bolniške blagajne, 7 mesecev. — Rozalija Večaj, zasebnica, 90 let. — Elizabeta Furlan, šivilja, 23 let. — Ivana Knez, posestnikova žena, 50 let. — Josip Medvešek, premogarjev sin, 5 dni. — Rozina Gerbec, posestnikova hči, 19 let. — Ivana Šmajdek, orožniška kuharica, 63 let. — Fran Kalič, delavec, 47 let. — Fran Tomažin, rejenc, 7 dni. — Janez Šavelj, užitar, 64 let. — Neža Pičulin, užitarica, hiralca, 97 let. — Ivana Bokavšek, hiralca, 31 let. — Terezija Fridl, služkinja, 37 let. — Helena Ženko, posestnica, 72 let. — Ana Sever, nadiučitelja vdova, 73 let. — Julijana Kraševac, šivilja, 17 let. — Marjana Bizjak, bivša kuharica, 70 let. — Štefanija Prednersky, zasebnica, 47 let. — Franja Prelesnik, hči narednikove vdove, 15 mesecev. — Josip Novak, delavec, 64 let. — Janez Marenko, jetničar, 82 let. — Avgust Jeltnikar, delavec sin, 14 let. — Ivan Fugment, sedlar, 23 let. — Blanda pl. Gariholdi, zasebnica, 80 let.

lj Krojaška zadruga pozivlja vse svoje člane in članice, naj takoj svoje pomočnike in pomočnice priglasijo, najkasneje do 19. t. m. radi odmere sukanca! Vsi tisti mojstri in mojsterce, ki se ne zglašajo natančno, ne bodo mogli biti upoštevani pri razdelitvi.

lj Naša se je včeraj listnica z večjo svoto denarja. Kdor jo je zgubil, naj se zglašijo: Pred škofijo 17. l. n. od 12—1 in 4—5 ure popoldne.

lj Najdenol! Naša se je 5. t. m. na Miklošičevi cesti manjša svota denarja. Kdor jo je izgubil, jo dobi Sv. Petra cesta št. 10, II. nadst.

lj Rumene in rdeče izkaznice s črko A. Mestna aprovizacija bo izdala tekom prihodnjih dni nove izkaznice mesto rumenih in rdečih izkaznic s črko A. Vsem

strankam, ki so bile dosedaj v posesti teh izkaznic, je razposlala mestna aprovizacija povabila ter opozarja vse stranke, ki bodo dotična vabila prejele, naj se nemudoma zgledajo v tozadevnem uradu ubožne prehrane, da prejmejo nove izkaznice, ker veljavnost starih izkaznic (rumenih in pa rdečih s črko A) ugasne z 20. januarjem. Živila se bodo razdeljevala potem le na nove izkaznice s črko A. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj krušno legitimacijo, rdečo rodbinsko legitimacijo. Brez teh ne dobi nobena stranka nove izkaznice. Poleg tega opozarjamo, da se duplikatov za nove izkaznice ne bo izdajalo. Istotako se bo sodnijsko postopalo napram onemu, ki bi izkaznice, ko zapusti Ljubljano, ne vrnil tozadevnemu uradu.

Ij Sveže meso na rumene izkaznice C števil 1 do 1400. Stranke z rumenimi izkaznicami C števil 1 do 1400 prejmejo goveje meso v četrtel, dne 17. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni so tale redi: od pol 2. do 2. ure števil 1 do 200, od 2. do pol 3. ure števil 201 do 400, od pol 3. do 3. ure števil 401 do 600, od 3. do pol 4. ure števil 601 do 800, od pol 4. do 4. ure števil 801 do 1000, od 4. do pol 5. ure števil 1001 do 1200, od pol 5. do 5. ure števil 1201 do 1400. 1 oseba dobi četrt kilograma, dve osebi pol kilograma, 3 in 4 osebe tri četrt kilograma, 5 in 6 oseb 1 kilogram, 7 in 8 oseb 1 in četrt kilograma, več kot 8 oseb 1 in pol kilograma. Kilogram stane 2 kroni.

Ij Sladkor za doječe in noseče matere ter za otroke do 6. leta se bo dobival v trgovini g. Perdana. Na vrsto pridejo stranke iz I. in II. okraja dne 17. januarja, III. in IV. okraja dne 18. jan., V. in VI. okraja dne 19. januarja, VII. in VIII. okraja dne 21. januarja, IX. in X. okraja dne 22. januarja. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj tudi rdečo legitimacijo. Veljavne so te sladkorne izkaznice s štampljo J. Perdan.

Narodno gospodarstvo.

g Skrčenje odmere moke. Z Dunaja počajo, da bodo v kratkem skrčili odmero moke po vseh avstrijskih deželah enako kot na Dunaju. Lepi časi se nam še obe-tajo.

g 30 gramov masti na teden za osebo. Urad za ljudsko prehrano na Dunaju je odredil, da se sme za vsako osebo na teden porabiti samo 30 gramov masti. To bi bilo na leto samo 1½ kg na osebo. To določilo velja za vse avstrijske dežele.

g Cena krompirja se ne zviša. Splošno je razširjeno mnenje, da namerava urad za prehrano spomladi zvišati cene krompirja. Sedaj se uradno poroča, da se cene krompirja ne bodo zvišale.

g S prenosno mesnih cen se peča centralna komisija za presojo cen na Dunaju.

g Cene piva v Pragi. List »Živnostnik« piše: V Pragi zahtevajo sedaj za liter navadnega piva 1 K 80 vin. do 2 K, za plzensko pivo 2 K 20 vin. do 2 K 60 vin. Po vseh drugih mestih je pivo cenejše. V Brnu stane liter navadnega piva 1 kro-no 42 vin., v Budjevicah 1 K 40 vin.

g Delovanje centrale »Geos«. Skupna komisija za vojno gospodarstvo je 15. t. m. nadaljevala razpravo o delovanju centrale »Geos«. Poslanec Gostinčar je želel pojas-niti o dovozu sočivja v Dalmacijo, Istro in Trst. Opozarjal je, da na Kranjskem razen zelja ni nobenega sočivja in da vsled teh razmer trpe tudi sosednje dežele. Ravnatelj dr. Schechner je podal pojasnilo o preskrbi južnih dežel s sočivjem in izrazil upa-nje, da se bo na Kranjskem s kultiviranjem dela ljubljanskega barja, pravtako v Istri in na Goriškem posrečilo kriti potrebo sočivja.

Razne novice.

Aretacije poštnih uslužbencev. V Ha-novru je policija zaprla te dni 12 poštnih uslužbencev v starosti 16 do 18 let, ki so izvršili celo vrsto tatvin. Jemali so poštne pošiljke, posebno take, v katerih so se nahajala živila.

Mesto brez vode. Težka nezgoda je zadela mesto Vardö. — Vodovod, ki je preskrboval prebivalcem vodo, je bil po neki angleški vojni ladji poškodovan. Ker je poprava vodovoda vsled polarne noči in vsled zmrzline do spomladi nemogoča, morajo prebivalci tajati sneg ter si na ta način preskrbeti potrebno vodo.

Odstavljeni angleški admirali. Na An-gleškem so odpustili sedem admiralov in podadmiralov.

1600 milijonov funtov vojnega posoji-la najamejo pri bankah Združene države.

Namesto železa — živila. Iz Hanovra poročajo: S kolodvora Grossentratt bi se moral odpeljati na Vestfalsko vagon sta-rega železa, kakor je bil označen. Ker je bil vagon dobro zaprt in zaklenjen s klju-čavnicami, je pošiljatev zbudila sum, na-ka so voz odpri. Našli so v njem mesto starega železa polno mesa, moke in drugih živil. Seveda so živila takoj zaplenili in

proti odpošiljatelju uvedli sodnijsko pre-iskavo.

r Angleška knjiga o Jugoslovanih. Švicarski listi poročajo, da je izšla v Lon-donu te dni knjiga od W. F. Bailey-ja »The Slavs of the war zone« (Slovani v vojnem pasu), v kateri opisuje pisatelj na-vade, življenje, obleko, pesmi in ples slo-vanskih narodov na Balkanu kakor tudi njihove politične, kulturne in verske aspi-racije. Pisatelj je prepotoval vse te kraje in opisuje lepe prizore iz Bosne, Herce-govine, Dalmacije, Hrvatske in Črne go-re. Na koncu knjige se bridko pritožuje, ker je postal ta pesniški in plemeniti na-rod pozorišče krvavega plesa. »Srečen je pa vendar Slovan,« pravi pisatelj. »On veruje v tri večne stvari, v svojega Bo-ga, v svojo domovino in v svojega duha.«

r Poljski kandidat za Nobelovo nagra-do. Krakovska akademija znanosti je pred-lagala za Nobelovo nagrado romanopisca Ladislava Reymont.

r Dr. Gustav Reuss, slavni slovaški botanik in nič manj slavnega očeta S. Reussa, zbiratelja slovaških pravljič, se je rodil pred stoletjem 4. prosinca v Veliki Revuci v gemerski stolici. Ime dr. (zdra-vilstva) G. Reussa zasluži, da se tudi Slo-venci nekoliko seznanimo z njim. Gustav Reuss je prvak v krogu pristnih slovaških znanstvenikov, kojih delo je doseglo pri-znanje na znanstvenem foru sočasne Ev-rope. G. Reuss je podal naravnost nov dokaz o nepobitni zavisnosti češko-slova-škega slovstva v znanstveni stroki. Ko je leta 1853. — onega leta, ko je v Pragi iz-šel Sturuv češki spis »O narodnih pesmih in pravljičah slovanskih plemen« — je iz-dal v Stiaivnici tudi češko pisano »Kvetnu Slovenska« ali opis vseh na Slovaškem divje rastočih in mnogih vrtnih rastlin po De Candolleovi metodi. S pridejano rast-linarsko terminologijo, s slovarčkom in navodilom za rastlinoznanstvo po Linni-jevi metodi. Slovaško je še spalo dušev-no spanje, njegove knjige se je bore malo prodalo doma, ker ni bilo zanimanja za njo. Tedaj so gmotno in npravno Reussovo

knjigo dvignili Čehi kakor Šturovce spise sploh. Življenjepisec Reussov Samuel Or-mis piše v njegovem nekrologu v »Soko-lu« leta 1861. na str. 58: »Ali dočim ni njegovo delo našlo zasluženega priznanja v kupcih doma, je našla tem več kupcev v Čehih, kjer je znani rastlinoslovec dr. Jan Purkyně jako pohvalno kritiko spisal o Reussovi Kvetni ter mu osebno čestital k takemu klasičnemu delu. Pohvala Purky-nejeva je pomenila za tihega slovaškega učenjaka znanstveno zmagovalstvo. Gustav Reuss je deloval slovstveno tudi izven svoje stroke: ostavil je v rokopisu zgodo-vinski roman Matej Bažo iz Coltova. Po očetovem vzoru je zapisaval slovaške pravljice in je zbiral gradivo za veliki eti-mologični slovaški slovar. Delo, žal, ni dovršil, smrt mu je zgrabila iz neumorne roke pero. Umril je v starosti 43 let dne 12. prosinca 1861. leta. Ime dr. Gustava Reussa je zapisano z zlatimi pismenkami v razvoju naravoslovnega slovstva češko-slovaškega.

r Množitev prebivalstva na Japon-skem. Japonsko prebivalstvo se zelo mno-ži. Japonska je imela leta 1885. 37 mili-jonov prebivalcev, leta 1895. 42 milijonov, leta 1905. 47 milijonov, leta 1910. 50 mi-lionov, leta 1915. pa že 57 milijonov pre-bivalcev.

40 milijonov vojakov pod orožjem. »Army and Navy Gazette« poroča, da so v Newyorku izračunali, da se nahaja se-daj pod orožjem 40 milijonov vojakov, in sicer ima ententa 27.500.000, centralne dr-žave pa okoli 12 milijonov mož.

Velik potres na Guatemali. Iz Washing-tona poročajo, da je bil na Guatemali ve-lik potres; ubitih je nad 1000 oseb, brez strehe pa nad 3000.

Poštni tatovi na Dunaju. Dunajska po-liscija je te dni prišla 46 poštnih tatov. To so taki ljudje, ki prežijo na poštne vozove, ko peljejo blago na kolodvor, pa se usta-vijo po slabo razsvetljenih ulicah, katero okolnost izrabijo tatovi in odnesejo, kar morejo. Tatovi so napravili na ta način že za stošišoče škode.

Listnica uredništva.

Feldbach. Hvala Vam za izjavo in zvestobo S. L. S.! Dopisa ne smemo priob-čiti. — G. Brandl. Maribor. Netaktnost je netaktnost, na jo »sklene« kdorkoli.

Primorske novice.

p Pritožba proti aprovizaciji v Sežani. Sežanske žene, ki imajo svoje može na bojišču, se bridko pritožujejo na aprovi-začne razmere v Sežani. Dočim je za uradnike in železničarje zelo dobro pre-skrbljeno, se za ostale družine nihče ne zmeni. Dobile so v šestih mesecih 10 do 15 kg krompirja, pol kg masti na osebo in vsake tri mesece dobi vsaka družina 1 kg ovsa; to je vse. Sedaj celo kruha ne dobe že celih štirinajst dni. Obupane žene za-man iščejo pravice po raznih pisarnah, kjer jih pošiljajo od Poncija do Pilata, samo da jih odpravijo. Otroci pešajo od dne do dne, mater se polašča obup. Tako ne more iti več dalje; s pravico na dan! Zakaj naj do-be eni vse, družine vojakov, ki tvegajo svoje življenje za domovino, pa nič? Ali nismo vsi pod enim cesarjem? Tako dopis. Kogar se tiče, naj se zgane.

p Zahvala. Begunci iz Benkotovega mlina se najiskreneje zahvalujemo: naj-prej nrečastiti duhovščini in gosp. nadučni-telju za pouk v šoli. Nadalje prijazni vasi-či Jablanica, posebno spoštovani družini Tomažič, g. Pregelj in vsem drugim, ki so 16 mesecev z nami prijazno občevali in nam dosti dobrega storili. Posebna hvala tudi jablaniškemu Lazam. Vsem skupaj Bog stotero povrni! Franciška Besednjak, Amalija in Kristina Cetroz.

p Visoko odlikovanje. Že z dvema srebrnima hrabrostnima svetinjama in Kar-lovim častnim križcem odlikovan poročnik Janko Černe, gor. strel. polka št. 2, ki se nahaja že nad 30 mesecev v jarkih na ra-znih bojiščih, je bil že zopet odlikovan z voj. zasl. križcem III. vrste z vojno deko-racijo in meči.

p Županstvo Prvačine se je preselilo v Prvačino in vabi svoje občinarje, naj ne-mudoma županstvu pošljejo natančne na-slove svojcev, ki so v vojaški službi, roje-nih v letih 1865 do 1882, da se jim izpo-sluje pravočasno dopust za spomladansko dela.

p Županstvo Avče prosi vse hišne po-sestnike in rokodelce iz občine Avče, ki so bili rojeni v letih 1867. do 1880. in so v vojaški službi, da sporoče svoje natančne naslove: ime, priimek, svoje vojaško krde-lo, pošto, kdaj so bili potrjeni in kje so sedaj njih družine. Te podatke nujno rabi županstvo za vlaganje prošnji za dopust ob vrnitvi v domovino.

p Darovi za Krekov spomenik. Žu-panstvo občine Vogersko (sedaj v Zdenski vasi) je nabralo pri v Dobrepolah in oko-lici naseljenih beguncih o priliki prvega izplačevanja begunskih podpor za spome-nik prebalega dobrotnika vseh beguncev in prvobornika za našo skupno stvar — dr. Jan. Ev. Kreka znesek 405 K ter iste-ga poslalo odboru za goriški Krekov spo-menik. — Bratje begunci Primorci! ne zabite našega prerano umrlega dobrotni-ka dr. Kreka, darujte za njegov spomenik, saj za podporo, katero dobivamo, se mo-ramo večinoma zahvaliti le njemu!

p Išče Marija Pirih, Lom št. 82, obči-na Kal, svojega moža Štefana Pirih, ki je star 49 let.

p Lokve. Mrtvega so našli 10. t. m. v sosednji hiši blizu domače hiše Konra-da Kolenca, ki je prišel za nekaj dni na dopust. V sredo je šel pogledat v Gorico, zvečer se je truden vračal skozi snežene zamete. Priplazil se je po kolenih skoraj do doma, kjer je opešal. Toliko moči je še imel, da je zlezal skozi okno Ivančkove hiše in si pri padcu zlomil tilnik. Denar so še ves našli pri njem. Zapušča ženo in dva otročiča v Strugah na Dolenjskem.

Vr. XII. 709/17/13.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je razso-dilo tako-le: Marijeta Šiler, rojena 21. jun. 1873 v Vogljah, pristojna v Smartno pri Kranju, kat. vdova, branjevka iz Bizovika št. 92, je kriva, da je, zaradi draženja že obsojena, dne 28. avgusta 1917 v Ljubljani, izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za potrebne reči, namreč za repno seme očitno čezmerno cono 240 K za kg. Zakrivila je s tem pregrešek dra-ženja po § 20, št. 2 a), ces. ukaza z dne 24. marca 1917, d. z. št. 131, in se obsodi po istem para-grafu z uporabo § 260 b) k. z. na 10 dni strogega zapora, poostrelega z dvema tridma ležiščema in po § 389. k. p. r. v. v povračilo, kazenskih stroškov.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1917.

Nekaj

DAMSKIH BLUZ

od 35 do 40 K je naprodaj na Mar. Ter. cesti 13/II., vrata 107. 27

Zalostnim srcem javljamo vsem sorod-nikom, znanecem in prijateljem pretužno vest, da je naša ljubljena soproga, dobra in skrbna mati, stara mati in tašča, gospa

Marija Mramor vdov. Jelšnik

posestnica in gostilničarka

danes, dne 15. t. m., po dolgi, težki bo-lezni, previdena s sv. zakramenti za umi-rajoče, Bogu vdana preminula.

V Kostanjevici, dne 15. jan. 1918.

Josip Mramor, posestnik, soprog. — Lu-dovik Jelšnik, c. kr. davčni oficijal, sin. — Tonči Jelšnik, sinaha. — Nadina Hu-dovernik, Velenja in Vlasta, vnukinja.

Iščeta se gospodinjstva in kuhanja dobro vajena mlajša gospodična iz boljše hiše in za kmetska opravila sposobna marijiva služkinja za boljšo samsko osebo. Ponudbe s prepisi spričeval na upravo »Slovenca« pod št. 145.

VRTNAR

ki je vešč sadjarstva in pridelovanja zele-njave, dobi trajno službo na graščini Impolca, pošta Radna na Dolenjskem. Prošnje s pre-pisi spričeval naj se pošljejo na graščinsko oskrbnništvo Impolca, p. Radna. 151

Prodaj

vilo

z lepim zasajenim vrtom. Cena 60.000 kron. Naslov se poizve pri gospej Pompe, Sodna ulica 3, Ljubljana. 153

Išče se

stanovanje s hrano

za dijaka, najraje v bližini Mar. Terezije ceste. — Ponudbe na upravo lista pod št. 146.

Prodaja

se po zmernih cenah v večji množini **ogljje, vino, sadjev mošt, wermuth-vino in milo za pranje** v večjih kosih pri tvrdki

A. KUŠLAN

Ljubljana, Karlovska cesta št. 15. 141

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem pre-zalostno vest, da je naša iskrenoljubljena mati, oziroma stara mati, gospa

Marija Pipp roj. Markun

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v torek ob 4. uri po-poldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice se vrši v četrtek ob 4. uri popoldne iz deželne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 16. januarja 1918.

Ivan, Uroš in Vekoslav
sinovi.

Ana Levičar roj. Pipp
hči.

Mlada kuharica

išče službe na Kranjskem, Zmožna je samostojnega gospodinjstva. Ponudbe pod 109 M. B., Slovenjgradec 85.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Kdor namerava **prodati** še kaj

kostanjevega lesa

3263 naj ga takoj ponudi tvrdki **J. POGAČNIK** LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

Pisarniško moč

136 in prodajalko prvovrstno, sprejme trgovina s semeni **SEVER & URBANIČ V LJUBLJANI.**

Išče se takoj

dekke

k. enemu otroku samo za popoldan. Več se poišče v posredovalnici Novotny, Dunajska cesta št. 14. 119

Kupi se

mala hišica

z vrtom v Trnovem. Šiški ali v Vodmatu. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 118.

Izurjena

prodajalka išče službe

najraje na deželi. Ponudbe na upravo lista pod št. 117.

Kupim vsako količino

sveže repe

Cena po dogovoru. Jos. Oražem, zeljarna Selo-Moste, Ljubljana.

Hiša

z vrtom v Ljubljani ali neposredni bližini se vzame takoj v najem. Ponudbe pod »E/101« na upravništvo lista. 101

Mladenič

17 let star, s primerno šolsko izobrazbo, išče službe.

pri kakem uradu ali v pisarni. — Več obeh korespondenc, strojepisec in dober računar. Tudi v stenografiji izurjen. Cenjene ponudbe pod upravo lista »vesten«. 139

Iščem osebo ali rodbino, ki bi prevzela v popolno oskrbo

posestvo

(okrog 15 oralov) na KOLIČEVEM pri DOMŽALAH. Ugodni pogoji se poišče pri g. I. Šarcu v Radomljah. 99

Podpisani javljam, da sem otvoril

ključavničarsko obrt

na Marije Terezije cesti št. 6 in se priporočam v vsa v to stroko spadajoča dela: popravila poljedelskih strojev in vsakovrstnih štetiinikov.

FRANC RAVEAR

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo vojna čevljarna v Ljubljani. Plača pa dogovoru in sedanjim razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 3244

Več vil in zemljišč

na prodaj v Lovrani (Istrska obala)

Pojasnila pri Lóvranski banki v Lóvranu.

št. 18.634/17.

Razglas

Ker se v zadnjem času širijo razne bolezni med konji, kateri so bili od vojaštva oddani ali na javnih dražbah prodani civilnemu prebivalstvu, se vsi posestniki takih konj (žrebet) ponovno opozarjajo na razglas tukajšnje c. kr. deželne vlade z dne 19. marca 1915, št. 5723, ki zaukazuje:

1. Posestniki od vojaštva prevzetih (kupljenih) konj ali žrebet morajo brez odlašanja naznaniti prevzete živali mestnemu magistratu.

2. Taki konji naj se, kjer je to mo-

goče, prvih šest tednov ločijo od drugih konj in naj se opazujejo glede njih zdravstvenega stanja. Če se pokažejo sumljivi bolezenski znaki, naznaniti je to takoj mestnemu magistratu.

3. Predno ne poteče doba šesttedenskega opazovanja, je prodaja takih konj — izvzemši za takojšnji zakol — prepovedana.

Prestopki tega razglašja kaznovali se bodo po zakonu o zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 6. avgusta 1903, drž. zak. št. 177. 148

Mestni magistrat ljubljanski

dne 7. januarja 1918.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1831

Praes. No. 8/1—1918.

Razpis natečaja.

Pri goriškem mestnem magistratu se imajo podeliti sledeča mesta:

- mesto tajnika in obenem voditelja uradov z začetno plačo 5250 K na leto;
- dve mesti konceptnih pristavov z začetno plačo 2800 K na leto;
- dve mesti računskih pristavov z začetno plačo 2050 K na leto;
- mesto blagajničarja z začetno plačo 2800 K na leto.

Prosilci za ta mesta imajo pravico do pomaknitve v višje plačilne stopnje v štirih triletnih in po teh do pomaknitve v višji plačilni razred.

e) Dve mesti računskih vežbenikov s pripomočjo 1000 K na leto.

Za vsa mesta od a) do e) se izplača vrhu tega še:

1. draginjska doklada, ki znaša za poročene 300 K na leto, za samce pa 160 K na leto, in

2. vojna doklada v izmeri kakor c. kr. državnim nastavljenecem.

Za imenovanje za ta mesta se zahteva:

k a) dovršena visokošolska izobrazba z državnimi izpiti, ki so po državnih za-

konih potrebni za politične in sodne uradnike, ali doktorska diploma (kakor tudi poznejše politični upravni izpit);

k b) dovršena visokošolska izobrazba z državnimi izpiti, ki so po državnih zakonih potrebni za politične in sodne uradnike;

k c) dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom, kakor tudi izpit iz državnega računarstva;

k d) dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom in blagajničarski izpit;

k e) dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom, pri čemur se mora prosilec zavezati, da bo napravil tekom enega leta izpit iz državnega računarstva.

Prosilci, ki morajo biti avstrijski državljani, morajo dokazati telesno sposobnost za izpolnjevanje službenih dolžnosti, popolno znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi in eventualno službeni čas, ki so ga prebili v drugih javnih službah.

Pravilno opremljene prošnje se imajo eventualno službenim potom vložiti najkasneje do 15. februarja 1918 pri mestnem magistratu v Gorici.

Mestni magistrat goriški,

dne 6. januarja 1918.

C. kr. vladni komisar:
Dandini.

Mlada kuharica

išče službe na Kranjskem, Zmožna je samostojnega gospodinjstva. Ponudbe pod 109 M. B., Slovenjgradec 85.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Kdor namerava **prodati** še kaj

kostanjevega lesa

3263 naj ga takoj ponudi tvrdki **J. POGAČNIK** LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

Pisarniško moč

136 in prodajalko prvovrstno, sprejme trgovina s semeni **SEVER & URBANIČ V LJUBLJANI.**

Išče se takoj

dekke

k. enemu otroku samo za popoldan. Več se poišče v posredovalnici Novotny, Dunajska cesta št. 14. 119

Kupi se

mala hišica

z vrtom v Trnovem. Šiški ali v Vodmatu. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 118.

Izurjena

prodajalka išče službe

najraje na deželi. Ponudbe na upravo lista pod št. 117.

Kupim vsako količino

sveže repe

Cena po dogovoru. Jos. Oražem, zeljarna Selo-Moste, Ljubljana.

Hiša

z vrtom v Ljubljani ali neposredni bližini se vzame takoj v najem. Ponudbe pod »E/101« na upravništvo lista. 101

Mladenič

17 let star, s primerno šolsko izobrazbo, išče službe.

pri kakem uradu ali v pisarni. — Več obeh korespondenc, strojepisec in dober računar. Tudi v stenografiji izurjen. Cenjene ponudbe pod upravo lista »vesten«. 139

Iščem osebo ali rodbino, ki bi prevzela v popolno oskrbo

posestvo

(okrog 15 oralov) na KOLIČEVEM pri DOMŽALAH. Ugodni pogoji se poišče pri g. I. Šarcu v Radomljah. 99

Podpisani javljam, da sem otvoril

ključavničarsko obrt

na Marije Terezije cesti št. 6 in se priporočam v vsa v to stroko spadajoča dela: popravila poljedelskih strojev in vsakovrstnih štetiinikov.

FRANC RAVEAR

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo vojna čevljarna v Ljubljani. Plača pa dogovoru in sedanjim razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 3244

Več vil in zemljišč

na prodaj v Lovrani (Istrska obala)

Pojasnila pri Lóvranski banki v Lóvranu.

št. 18.634/17.

Razglas

Ker se v zadnjem času širijo razne bolezni med konji, kateri so bili od vojaštva oddani ali na javnih dražbah prodani civilnemu prebivalstvu, se vsi posestniki takih konj (žrebet) ponovno opozarjajo na razglas tukajšnje c. kr. deželne vlade z dne 19. marca 1915, št. 5723, ki zaukazuje:

1. Posestniki od vojaštva prevzetih (kupljenih) konj ali žrebet morajo brez odlašanja naznaniti prevzete živali mestnemu magistratu.

2. Taki konji naj se, kjer je to mo-

goče, prvih šest tednov ločijo od drugih konj in naj se opazujejo glede njih zdravstvenega stanja. Če se pokažejo sumljivi bolezenski znaki, naznaniti je to takoj mestnemu magistratu.

3. Predno ne poteče doba šesttedenskega opazovanja, je prodaja takih konj — izvzemši za takojšnji zakol — prepovedana.

Prestopki tega razglašja kaznovali se bodo po zakonu o zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 6. avgusta 1903, drž. zak. št. 177. 148

Mestni magistrat ljubljanski

dne 7. januarja 1918.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji. 1831

Praes. No. 8/1—1918.

Razpis natečaja.

Pri goriškem mestnem magistratu se imajo podeliti sledeča mesta:

- mesto tajnika in obenem voditelja uradov z začetno plačo 5250 K na leto;
- dve mesti konceptnih pristavov z začetno plačo 2800 K na leto;
- dve mesti računskih pristavov z začetno plačo 2050 K na leto;
- mesto blagajničarja z začetno plačo 2800 K na leto.

Prosilci za ta mesta imajo pravico do pomaknitve v višje plačilne stopnje v štirih triletnih in po teh do pomaknitve v višji plačilni razred.

e) Dve mesti računskih vežbenikov s pripomočjo 1000 K na leto.

Za vsa mesta od a) do e) se izplača vrhu tega še:

1. draginjska doklada, ki znaša za poročene 300 K na leto, za samce pa 160 K na leto, in

2. vojna doklada v izmeri kakor c. kr. državnim nastavljenecem.

Za imenovanje za ta mesta se zahteva:

k a) dovršena visokošolska izobrazba z državnimi izpiti, ki so po državnih za-

konih potrebni za politične in sodne uradnike, ali doktorska diploma (kakor tudi poznejše politični upravni izpit);

k b) dovršena visokošolska izobrazba z državnimi izpiti, ki so po državnih zakonih potrebni za politične in sodne uradnike;

k c) dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom, kakor tudi izpit iz državnega računarstva;

k d) dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom in blagajničarski izpit;

k e) dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom, pri čemur se mora prosilec zavezati, da bo napravil tekom enega leta izpit iz državnega računarstva.

Prosilci, ki morajo biti avstrijski državljani, morajo dokazati telesno sposobnost za izpolnjevanje službenih dolžnosti, popolno znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi in eventualno službeni čas, ki so ga prebili v drugih javnih službah.

Pravilno opremljene prošnje se imajo eventualno službenim potom vložiti najkasneje do 15. februarja 1918 pri mestnem magistratu v Gorici.

Mestni magistrat goriški,

dne 6. januarja 1918.

C. kr. vladni komisar:
Dandini.

Mlada kuharica

išče službe na Kranjskem, Zmožna je samostojnega gospodinjstva. Ponudbe pod 109 M. B., Slovenjgradec 85.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Kdor namerava **prodati** še kaj

kostanjevega lesa

3263 naj ga takoj ponudi tvrdki **J. POGAČNIK** LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

Pisarniško moč

136 in prodajalko prvovrstno, sprejme trgovina s semeni **SEVER & URBANIČ V LJUBLJANI.**

Išče se takoj

dekke

k. enemu otroku samo za popoldan. Več se poišče v posredovalnici Novotny, Dunajska cesta št. 14. 119

Kupi se

mala hišica

z vrtom v Trnovem. Šiški ali v Vodmatu. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 118.

Izurjena

prodajalka išče službe

najraje na deželi. Ponudbe na upravo lista pod št. 117.

Kupim vsako količino

sveže repe

Cena po dogovoru. Jos. Oražem, zeljarna Selo-Moste, Ljubljana.

Hiša

z vrtom v Ljubljani ali neposredni bližini se vzame takoj v najem. Ponudbe pod »E/101« na upravništvo lista. 101

Mladenič

17 let star, s primerno šolsko izobrazbo, išče službe.

pri kakem uradu ali v pisarni. — Več obeh korespondenc, strojepisec in dober računar. Tudi v stenografiji izurjen. Cenjene ponudbe pod upravo lista »vesten«. 139

Iščem osebo ali rodbino, ki bi prevzela v popolno oskrbo

posestvo

(okrog 15 oralov) na KOLIČEVEM pri DOMŽALAH. Ugodni pogoji se poišče pri g. I. Šarcu v Radomljah. 99

Podpisani javljam, da sem otvoril

ključavničarsko obrt

na Marije Terezije cesti št. 6 in se priporočam v vsa v to stroko spadajoča dela: popravila poljedelskih strojev in vsakovrstnih štetiinikov.

FRANC RAVEAR

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6.

